

สภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัด
คลองลำปัก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปัทมา จิตปรีดากร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๗๙๐.๑
ป ๕๓๓๔
ร.๒

สภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัด
คลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ปัทมา จิตปริดากร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม ๒๕๔๗

๒ ๒๕๔๗

ปัทมา จิตปริดากร. (2547). *สภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัด คลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์,
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัด คลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้านสามด้าน คือ ด้านการจัดและดำเนินการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ประชาชนที่เป็นชายจำนวน 131 คน และเป็นหญิงจำนวน 189 คน ในชุมชนแออัด คลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานครที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่น .85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เวลาว่าง ทั้งโดยรวมและเป็นรายด้าน ทั้งสามด้าน คือ ด้านการจัดและดำเนินการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ว่าไม่มีความเหมาะสม

2. ปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมประชาชนส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการจัดและดำเนินการ และด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ประชาชนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

A STUDY OF THE STATUS AND PROBLEM OF LEISURE USE OF THE CROWDED
COMMUNITY PEOPLE, KLONG LUM PAK IN DUSIT DISTRICT , BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
PATHAMA JITPREEDAKORN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the master of Science degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University
May 2004

Pathama Jitpreedakorn.(2004).*A Study of the Status and Problem of Leisure Use of the Crowded Community People, Kong Lum Pak in Dusit District,Bangkok.*
M.Sc. (Recreation Management). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assist. Prof. Chairoje Saiphant, Assist. Prof.Dr. Arom Nawagarn.

The purposes of this research were to study of the status and problems of leisure use of the crowded community people,klong lum pak in Dusit District,Bangkok in overall and each of the three aspects : management, places, equipment and facilities, and special recreational activities. The research sample consisted of 131 male and 189 female crowded community people,klong lum pak in Dusit District,Bangkok drawn through the stratified random sampling . The instrument used for data collection was a questionnaires with the reliability of .85. The statistics used for data analysis were percentage,arithmetic mean,and standard deviations

The research findings were as follows :

1. The status of leisure use as perceived by the majority of crowded community people,klong lum pak in Dusit district, Bangkok in overall and each of the three aspects : management, places, equipment, and facilities, and special recreational activities was not appropriate.

2. The problems of leisure use as perceived by the majority of crowded community people,klong lum pak in Dusit district, Bangkok in overall aspect were at the moderate level. When considering each aspect, it was found that management and special recreational activities were at the moderate level while places, equipment, and facilities were at the low level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

สภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัด
คลองลำปัก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ของ
นางสาวปัทมา จิตปรีดากร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)
วันที่ ๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมย์ นาวากาญจน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวิทย์ พึ่งโพธิ์ทอง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจริญนัย)

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อารมณ นาวากาญจน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ ดูแลแก้ไขข้อบกพร่องและให้ข้อเสนอแนะต่างๆที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ตลอดจน ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจียรนัย กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมที่ให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็นและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์จุมพล ลัมพาทิวัฒน์ อาจารย์ สมควร โพธิ์ทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร.ท.ดร.ไพบูลย์ อ่อนมั่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณประธานชุมชน กลุ่มตัวอย่าง และประชาชนในชุมชนทุกๆ ท่าน ซึ่งให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณมารดา นางสุนิย์รัตน์ จิตปรีดากร ที่คอยให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชามารดาผู้ให้กำเนิดชีวิต กรุณาอบรมเลี้ยงดู ขอขอบคุณญาติพี่น้องทุกท่าน ที่ให้การช่วยเหลือและให้การสนับสนุนในการศึกษาและการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ปัทมา จิตปรีดากร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	2
ขอบเขตการวิจัย.....	2
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	2
ตัวแปรที่ศึกษา.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
ความหมายของการใช้เวลาว่าง.....	5
ความสำคัญของการใช้เวลาว่าง.....	8
ประเภทของการใช้เวลาว่าง.....	9
ความหมายของนันทนาการ.....	10
ความสำคัญของนันทนาการ.....	11
ประเภทของนันทนาการ.....	11
ชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร.....	13
ข้อมูลชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร.....	17
เขตดุสิต.....	17
ประวัติความเป็นมาของชุมชนแออัดคลองลำปึก.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	20
งานวิจัยในประเทศ.....	22
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	27
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	27
ประชากร.....	27
กลุ่มตัวอย่าง.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	30
การตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	55
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	55
ขอบเขตการวิจัย.....	55
วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผล.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	66
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	66
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	72
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	84

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1 จำนวนและคำร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของประชาชนในชุมชนแออัด คลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร.....	32
2 จำนวนและคำร้อยละของสภาพการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชน แออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร.....	33
3 จำนวนและคำร้อยละของสภาพการใช้เวลาว่าง ด้านการจัดและดำเนินการ ของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานครจำแนกตามเพศและอายุ.....	34
4 จำนวนและคำร้อยละของสภาพการใช้เวลาว่าง ด้านการสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานครจำแนกตามเพศและอายุ.....	37
5 จำนวนและคำร้อยละของสภาพการใช้เวลาว่าง ด้านกิจกรรมนันทนาการ พิเศษ ของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุ.....	40
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้เวลาว่างของ ประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุ.....	43
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้เวลาว่าง ด้านการจัดและ ดำเนินการ ของ ประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและ อายุ.....	44
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้เวลาว่าง ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกของ ประชาชนในชุมชนแออัด คลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุ.....	46
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้เวลาว่าง ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษของ ประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุ.....	48

บัญชีภาพประกอบตาราง

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 กิจกรรมการใช้เวลาว่าง.....	6

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันวิถีชีวิตคนไทยในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามยุคสมัยของข้อมูลข่าวสาร ความทันสมัยที่ก้าวล้ำเข้ามาแทนที่มนุษย์ ทำให้มนุษย์ถูกลดบทบาทลงจากการทำงาน ดังนั้นทำให้มนุษย์มีเวลาว่างเพิ่มมากขึ้น

✓ ในสถานภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลทำให้คนในชุมชนก็มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ในเรื่องของการแก่งแย่งเพื่อความอยู่รอดในการดำรงชีวิต ดังนั้น ภาระกิจในแต่ละวันของคนในชุมชนมีการใช้เวลาว่างต่างกัน บางคนมีเวลาที่เหลือจากภาระกิจประจำวันมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับสถานะภาพของแต่ละบุคคล เมื่อบางคนมีเวลามาก ถ้าเลือกใช้เวลาในทางที่ผิดจะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ปัญหาและสภาพแวดล้อมที่มักเกิดขึ้นในชุมชนนี้ส่วนมากเกิดจากการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น มั่วสุม ดิตยาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม การปล้นชิงทรัพย์ การพนัน สภาพดังกล่าวทำให้สังคมในชุมชนนี้มีสภาพย่ำแย่เพิ่มมากขึ้นและยังเป็นการสร้างปัญหาในด้านจิตใจที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตมากขึ้น การจัดกิจกรรมนันทนาการ นับว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถเป็นแนวทางให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

การส่งเสริมโปรแกรมกิจกรรมในทางที่พึงประสงค์มีความจำเป็นอย่างมากต่อสังคม ต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วนโดยมีองค์กรของทางภาครัฐและเอกชนเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่นการนำเอากิจกรรมนันทนาการมาไว้ในเวลาว่างและใช้ก่อประโยชน์ต่อสังคม การจัดกิจกรรมอาจจะทำได้หลายรูปแบบและมีหลากหลายวิธีการเช่นทางด้านวิชาการ ด้านสังคม ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม เป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ หรือมุ่งเน้นการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ให้กระทำแต่สิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ไม่ว่าบุคคลนั้นจะใช้มันสมองหรือกำลังกายประกอบสัมมาอาชีพก็ตาม (ชูชีพ เยาว์พัฒน์. 2540 : 1) ปราณี เกลิงพล (2518 : 46) ได้สรุปความสำคัญการจัดกิจกรรมการเล่นและนันทนาการที่เป็นส่วนหนึ่งของการใช้เวลาว่างให้ถูกทางจะได้รับความเพลิดเพลิน การพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านกีฬา ดนตรี

นอกจากนี้ นันทนาการยังเป็นสื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หมู่คณะ ได้มีการพบปะแลกเปลี่ยนทัศนะอันจะก่อให้เกิดความรัก ความเข้าใจ ป้องกันปัญหาการใช้สารเสพติด การพนันและการก่อเหตุทะเลาะวิวาท อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมในการพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความประสงค์และได้เล็งเห็นความสำคัญของการให้เวลาว่างของประชาชน ในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เพื่อให้เป็นประโยชน์และแนวทางในการเลือกกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้ในเวลาว่างได้อย่างเหมาะสม ในสภาพของชุมชนและบุคคลในชุมชน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่าง ด้านส่วนตัวและสังคม ของประชาชนในชุมชนคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ตลอดจนข้อเสนอแนะในการใช้เวลาว่างข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทาง ให้ผู้อำนวยการเขตดุสิต ผู้บริหารและประธานชุมชนคลองลำปึกและผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่จะสามารถส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึกได้มีการใช้เวลาว่างอย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 145 ครัวเรือน จำนวน 1,062 คน เป็นชาย 465 คน เป็นหญิง 397 คน (อ้างอิงข้อมูลสำรวจประชากรจากประธานชุมชน)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ที่มาจากประชาชนในชุมชนคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางเครชีและมอร์แกน (ธัญญรัตน์ วงษ์สมัย, 2542 : 35; อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) ที่ขนาดประชากร 1,062 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 320 คน เป็นชาย 131 คน เป็นหญิง 189 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.2 อายุ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและปัญหาการใช้เวลาว่าง

นิยามศัพท์

สภาพ หมายถึง สภาวะหรือสภาพเป็นจริง อยู่เป็นประจำที่มีผลต่อการใช้เวลาว่าง
ปัญหา หมายถึง ข้อสงสัยที่บุคคลไม่รู้ ไม่เข้าใจ ทำให้อยากรู้ อยากเห็น อยากได้
คำตอบทำให้เกิดการค้นคว้าหาคำตอบ

การใช้เวลาว่าง หมายถึง ใช้เวลาที่นอกเหนือจากภาระกิจและประจำวันและเอาช่วง
เวลาที่เหลือสามารถปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการได้ตามความพอใจ

กิจกรรมนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างความสัมพันธ์กับสภาวะหรือ
สิ่งแวดล้อมนั้น ๆ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสนใจและประสบการณ์แต่ละบุคคล นันทนาการ
เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีการแสดงออกซึ่งความพอใจและความต้องการ จึงควรมีกิจกรรมที่
ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม ทั้งทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา นันทนาการควรเป็น
กิจกรรมที่ทำด้วยความสมัครใจ ทำในเวลาว่างและได้รับความพึงพอใจ

ปัญหาการใช้เวลาว่าง หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นในการจัดและดำเนินการทำให้ไม่สามารถ
บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้ในที่นี้ หมายถึง ปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชน

ด้านการจัดและดำเนินการ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นในด้านการวางแผน การปฏิบัติงาน
มีแนวทางและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรม

ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง พื้นที่ว่างและสิ่งของต่าง ๆ
ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

ด้านกิจกรรม หมายถึง กิจกรรมเพื่อความบันเทิง สนุกสนาน จัดขึ้นในโอกาสพิเศษ
และเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น กิจกรรมวันสงกรานต์ กิจกรรมวันลอย
กระทง

ประชาชนในชุมชนคลองลำปักษ์ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีภูมิลำเนาเดียวกัน มีการ
รวมตัวกันขึ้นอาศัยอยู่ในพื้นที่เขตอุตสาหกรรมในชุมชนคลองลำปักษ์ ลักษณะทำเลตั้งอยู่ของชุมชน
เป็นแนวตามลำคลองเริ่มต้นจากโรงพยาบาลมิชชั่น จากถนนหลานหลวงตลอดยาวจนทะลุ
ถนนพิษณุโลก แยกออกไปทางถนนลูกหลวง 6 สภาพของชุมชนก็มีสภาพยาวตามแนวลำคลอง
ตลอดสายและตามแนวแยกของลำคลอง

เพศ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงลักษณะของคนทั้ง 2 เพศ
โดยแยกเป็น 2 ประเภท เพศชาย และเพศหญิง

อายุ หมายถึง เลขจำนวนที่บ่งบอกถึงวัยของสถานภาพแต่ละบุคคลโดยแบ่งออกเป็น
2 ระดับ 15 - 25 ปี และ 26 ปีขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความหมายและความสำคัญของการใช้เวลาว่าง
2. ความสำคัญของการใช้เวลาว่าง
3. ประเภทของการใช้เวลาว่าง
4. ความหมายของนันทนาการ
5. ความสำคัญของนันทนาการ
6. ประเภทของนันทนาการ
7. ชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร
 - 7.1 ความเป็นมาของการปรับปรุงชุมชนแออัด
 - 7.2 สาเหตุการเกิดชุมชนแออัด
 - 7.3 ประเภทของชุมชน
 - 7.4 ปัญหาของชุมชน
8. ข้อมูลชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร
9. เขตดุสิต
10. ประวัติความเป็นมาของชุมชนแออัดคลองลำปำ
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 15.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 15.2 งานวิจัยในประเทศ

ความหมายและความสำคัญของการใช้เวลาว่าง

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของเวลาว่างดังนี้

วิสคอฟ (Weiskopf. 1975 : 3) กล่าวถึงเวลาว่างดังนี้ เวลาว่าง หมายถึง เวลาที่เป็นอิสระของบุคคลหลังจากการปฏิบัติกิจกรรมที่ทำเป็นประจำและว่างจากการทำงานประจำ เวลาว่างเป็นช่วงเวลาที่เป็นส่วนตัวอย่างสมบูรณ์หลังจากเสร็จงานประจำ ในช่วงเวลาอิสระบุคคลสามารถที่จะปฏิบัติกิจกรรมตามความพอใจและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

เพลโต (Plato.1978 : 3) ได้ให้ความหมายการใช้เวลาว่าง 3 ประการคือ

1. การใช้เวลาที่เหลือ
2. เวลาเป็นเวลาที่ เป็นอิสระจากกิจกรรมอื่น

3. เวลาว่างเป็นเวลาที่ตัวของตัวเองหรือความเป็นอิสระจากสภาพจิตใจ

สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 28 – 29) ได้กล่าวถึงความหมายการใช้เวลาว่างไว้ดังนี้ เวลาว่างมาจากภาษาละติน คือ Leicere แปลว่า การได้รับอนุญาตอิสระจากการทำงานหรือหน้าที่ นอกเหนือจากงานประจำมีอิสระจากการทำงานหรือหน้าที่ นอกเหนือจากงานประจำมีอิสระที่กระทำอะไรตามใจปรารถนา แยกเป็น 4 ความหมายคือ

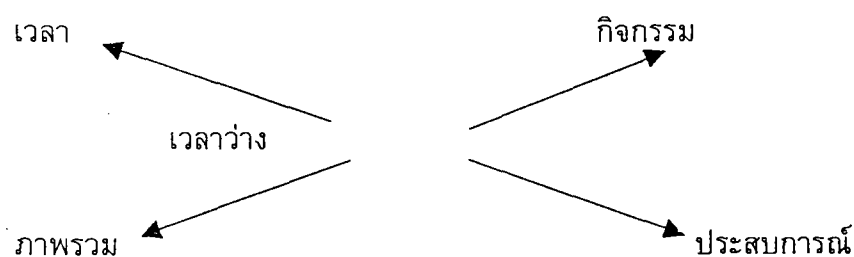
1. ทัศนะของเวลาแบบดั้งเดิม คือเวลาที่ไม่ทำงาน
2. เวลาว่าง คือ กิจกรรมที่กระทำในช่วงเวลาว่าง
3. เวลาว่าง คือ เวลาอิสระ

4. เวลาว่าง คือ วิถีชีวิต หรือสภาพที่เกิดขึ้นที่ต้องการให้บุคคลประสบความสำเร็จที่เขาต้องการจะทำได้ นอกจากนั้น ได้กล่าวถึงลักษณะและองค์ประกอบของกิจกรรมเวลาว่างดังนี้

4.1 ระดับของความมีอิสระภาพที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเวลา และการตัดสินใจ เป็นเวลาอิสระปราศจากการควบคุม เป็นการใช้เวลาว่างอย่างอิสระในการเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นเป็นการแสดงออกโดยอิสระเป็นกิจกรรมดีหรือไม่ก็ได้

4.2 การแสดงออกแห่งตน เวลาว่าเน้นเรื่องการที่บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการแสดงออกแห่งตน สามารถจัดชั้นในสถานการณ์ที่มีความสนใจ

4.3 ความพอใจ กิจกรรมเวลาว่างจะต้องก่อให้เกิดความพอใจ ไม่เน้นกฎ กติกา ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 2 กิจกรรมการใช้เวลาว่าง

เวลาว่าง (Leisure time)

เวลาว่าง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของนันทนาการ

เวลาว่าง (Leisure time) มาจากภาษาละตินว่า Leicere แปลว่า to be permitted ใน dictionary ของ The Advanced Learner's ได้ให้คำจำกัดความว่า Freedom from Occupation, Employment or Engagement คือช่วงของเวลาที่ไม่มียุทธกิจ เป็นเวลาพ้นจาก

ภาระกิจการทำงานประจำ เป็นเวลาที่ใช้ในการพักผ่อน จะทำอะไรได้ตามต้องการเป็นเวลา ที่รู้ สึกว่าอิสระ รวมทั้งเวลาที่นอกเหนือจากการนอนหลับด้วย แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. เวลาว่างที่แท้จริง (True Leisure) เป็นเวลาที่ไม่มีการบังคับโดยวิธีมิชอบให้ ทำงานต่างๆหรือธุรกิจต่างๆที่เป็นเวลาอิสระ แต่อาจจะทำงานหรือหาความสุขได้ด้วย ความ สัมผัสใจ

2. เวลาว่างเชิงบังคับ (Enforce Leisure) เป็นเวลาว่างที่ตนเองไม่อยากจะ ประสงค์ให้มีแต่ถูกบังคับให้จำเป็นต้องมีเวลาว่าง เป็นเวลาเชิงบังคับไม่ให้เราทำอะไรตามใจ ชอบเช่นนี้เกิดขึ้น เช่น เวลาว่างหลังจากเกษียณอายุ เวลาว่างจากการพักอยู่ในโรงพยาบาล เป็นต้น

คนเราจะใช้เวลาว่างไปในทางต่างๆอยู่ 3 ทางคือ

1. ใช้ไปในทางเกียจคร้าน คือไม่ทำอะไร อยู่เฉยๆ
2. ใช้ไปในการทำที่ไม่มีการเสริมสร้างใดๆบางที่อาจจะเป็นการใช้ในการทำลาย
3. ใช้ในการทำที่เพิ่มพูน และสร้างสรรค์ความก้าวหน้า พัฒนาตนเองและสังคม การศึกษาเจริญขึ้นก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนสร้างสรรค์วัฒนธรรมให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นมา ได้มีผู้ให้ความหมายของเวลาว่างไว้เป็นแนวทางศึกษาเพิ่มเติมดังนี้(จันทร์ ผ่องศรี. 2525 : 12)

รอมนี (Romney. 1945 : 14) กล่าวถึงเวลาว่างไว้ว่า เป็นเวลาที่ว่างจากภารกิจ ประจำวัน ซึ่งในวันหนึ่งๆ แต่ละบุคคลจะมีเวลาว่างโดยประมาณ 5 ชั่วโมง

เจ บี แนช (Jay, B. nash : 1977 : 50) กล่าวว่า เวลาว่างหมายถึง เวลาอิสระจาก กิจกรรมที่จำเป็นทั้งหมด อาจจะว่างจากงานประจำ ภารกิจ กิจกรรมประจำวัน

แดนฟอร์ด (Danford. 1970 : 9) ได้กล่าวถึงเวลาว่างไว้ว่า เป็นเวลาที่ว่างจากการ ทำมาหากินและเป็นเวลาอิสระที่สามารถกระทำกิจกรรมอะไรก็ได้ตามความพอใจ

ฟิทยัเจอร์ราร์ด (Fitzgerald. 1972 : 35) กล่าวว่า เวลาว่าง หมายถึง เวลาที่เหลือจาก งาน เป็นการแสดงออกตามความสนใจในเวลาที่มีอิสระ เวลาว่างและสันทนาการมิใช่สิ่งเดียวกัน เวลาว่างหลายอย่างที่ดีต่อสร้างเป็นความฝัน ก็สามารถจัดเป็นนันทนาการได้

โทมัส (Thomas 1963 : 2) กล่าวว่า เวลาว่างคือ ความพอใจที่เลือกทำสิ่งใดตาม ความต้องการ

ไบร์ทบิลล์ (Brightbill. 1961 : 21) กล่าวว่า เวลาว่างคือ เวลาที่พ้นจากเวลาที่กำหนด ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำเวลาดังกล่าวสำหรับพักผ่อนและกิจกรรมนันทนาการได้

โดยทั่วไปคนจะใช้เวลาว่างไปในทางต่างๆดังนี้

1. เกียจคร้าน ไม่ทำอะไร ปล่อยเวลาว่างเลยไป
2. ใช้ในทางที่ไม่สร้างสรรค์ และอาจเป็นการทำลายตนเองและกลุ่มอีกด้วย
3. ใช้ในทางที่เป็นประโยชน์ สร้างสรรค์

การรู้จักใช้เวลาว่าง

กิจกรรมที่อาจใช้เพื่อการพักผ่อน ควรทำเมื่อมีเวลาว่าง เช่นหลังจากเลิกจากงานประจำ เวลาที่เหลือจากการนอนหลับหรือเวลาว่างจากการประกอบกิจวัตรประจำวัน

ด้วยเหตุดังกล่าว มนุษย์จึงมีความจำเป็นต้องประกอบกิจกรรมยามว่าง เพื่อการผ่อนคลายความตึงเครียดและความเมื่อยล้า กิจกรรมเหล่านี้ควรเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม แต่บางคนประกอบกิจกรรมที่ไม่พึงปรารถนาบางอย่างเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของตนเอง เช่น การเสพยาเสพติด การเล่นพนันและอบายมุข โดยคาดไม่ถึงว่ากิจกรรมเหล่านี้จะเป็นภัยพิบัติ ความเสื่อมเสีย ความหายนะมาสู่ตนเอง คนบางคนอาจมีเวลาว่างมากเกินไป ทำให้การใช้เวลาว่างของคนเหล่านี้อาจเป็นไปในทางที่ผิด ไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด ในเรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และใช้เวลาว่างในทางที่ไม่ถูกไม่ควร ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาแก่ตนเอง แก่ครอบครัวและสังคม ปัญหานี้นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญมาก สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้คนเหล่านั้นเห็นว่า เวลาว่างสำคัญอย่างไร การเสียเวลาว่างโดยเปล่าประโยชน์และไร้สาระ เป็นสิ่งที่น่าเสียดายการมีเวลาว่างเปรียบเสมือนดาบสองคมที่อาจก่อให้เกิดการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ให้แก่บุคคลและสังคม เช่น เกิดการพัฒนาการทางกาย ทางใจ ทางสังคม ทางสติปัญญา ทางอารมณ์ ทางสุขภาพ ทางบุคลิกภาพ ดังนั้น การรู้จักเลือกประกอบกิจกรรมในเวลาว่างเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการในด้านต่างๆ

ความสำคัญของการใช้เวลาว่าง

สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 26) ได้กล่าวสรุปว่า ได้มีทฤษฎีทางสังคมวิทยาและทฤษฎีทางจิตวิทยาที่ใช้อธิบายความสำคัญของการเล่นซึ่งการเล่น คือ จัดว่าเป็นกิจกรรมการใช้เวลาว่างอย่างหนึ่งซึ่งสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการพิจารณา ได้แก่ ทฤษฎีระบายอารมณ์ (Catharsis Theory) ของอริสโตเติล (Aristotle) กิจกรรมการเล่นเป็นการระบายออกทางอารมณ์ ทฤษฎีการผ่อนคลายความตึงเครียด (Relaxation Theory) สแตนลีย์ ฮอลล์ (Stanly Hall) อธิบายตามหลักทฤษฎีวิวัฒนาการวิวัฒนาการของมนุษย์ว่า การเล่นเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของมนุษย์ว่า การเล่นเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของมนุษย์จากวัยเด็กสู่ผู้ใหญ่ ดังนั้น การเล่นจากพฤติกรรมที่ต้องยังชีพ เช่นการตกปลา ล่าสัตว์ พายเรือ ตั้งค่ายพักแรม เป็นกิจกรรมที่เลียนแบบคนรุ่นก่อน คาร์ ครอสม์ ได้รายงานพฤติกรรมการเล่นของคนและสัตว์ว่าเป็นการเตรียมตัวหรือสัญชาตญาณเพื่อความอยู่รอดโดยการฝึกหัดปฏิบัติการต่างๆ เพื่อการดำรงชีพเพื่อการปรับตัว ทฤษฎีการแสดงออกแห่งตน (Self – expression) เอลเมอร์ มิตเชลล์ ได้กล่าวว่า การเล่นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการตอบสนองความต้องการแสดงการออกของมนุษย์ ปกติมนุษย์มีการเคลื่อนไหวใช้พลังงานเสมอ การแสดงออกในเรื่องของความสามารถ

ทักษะต่างๆทั้งทางด้านสรีระและกายภาพ การเล่นจะช่วยให้การตอบสนองต่อการแสดงออก ทางด้านทัศนคติและนิสัยคน ทฤษฎีสังคมประสานสัมพันธ์ (Social Contact Theory) กล่าวว่าการเล่นเป็นกิจกรรมทางสังคมช่วยในการผสมผสานของสังคม ตั้งแต่หน่วยที่เล็กที่สุด ของสังคม คือ ครอบครัว ชุมชน และสังคม การเล่นเพื่อการเสริมสร้างเครือข่ายสังคมชีวิต ทฤษฎีการบุกเบิกสร้างสรรค์ Creative (Exploration Theory) กล่าวว่าการเล่นเป็นพฤติกรรม การค้นหาสิ่งเร้า กระตุ้น ซึ่งเป็นแรงขับทางด้านจิตวิทยา ทำให้คนเราต้องการความตื่นเต้น ทำหาย ความสามารถ ความพอใจ ความสนุกสนานในรูปแบบของหัวเราะ ขบขัน ทำให้ บรรลุถึงความรู้สึกต้องการความสำเร็จขั้นสูงสุด (Self Actualization)

สรุปความสำคัญของการใช้เวลาว่างคือ

1. เป็นหนทางให้สามารถแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ตามความพึงพอใจ
2. เป็นหนทางลดแรงขับทางจิตใจวิหยาลงได้

ดวงเดือน พิศาลบุตร (2515 : 84 - 85) ได้กล่าวถึงการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไว้ดังนี้ การใช้เวลาว่างเป็นหรือไม่นั้นเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้เด็กนักเรียนพบความสำเร็จได้มากหรือเร็วต่างกัน และมีวิธีการใช้เวลาว่างของเด็กนักเรียนยังมีผลต่อนักเรียนเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วด้วย กล่าวว่่านักเรียนไม่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่นอยู่เฉยๆ หรือพูดคุยแต่เรื่องไร้สาระ เอาแต่สนุก ไม่ช่วยงานบ้าน ไม่คิดทำงาน ใช้เวลาให้หมดไปกับการเที่ยวเตร่ แต่นักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่นการช่วยงานบ้าน ศึกษาค้นคว้าทำงานอดิเรก เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่จะมีความสำเร็จในชีวิต ครูและผู้ปกครอง จึงควรทำการสนับสนุนให้นักเรียนรู้จักการแบ่งเวลา ใช้เวลาอย่างเหมาะสม เป็นการปลูกฝังนิสัยที่ดีเกี่ยวกับการใช้เวลา เป็นการช่วยปลูกฝังให้รู้จักคุณค่าของเวลา ทำให้มีประสบการณ์ในชีวิตการทำงานต่างๆ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจและความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

ประเภทของการใช้เวลาว่าง

จรัส สุวรรณเวลา (2521 : เอกสารอัดสำเนา) กล่าวว่าปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดในหมู่วัยรุ่นเมืองไทยสาเหตุที่สำคัญคือ การใช้เวลาในการคบค้าสมาคมกันมากกับเพื่อนในโรงเรียน และเพื่อนแถวบ้าน หรือแหล่งมั่วสุม เช่น โรงภาพยนตร์ ศูนย์การค้า ร้านกาแฟ เซิงสะพาน หอพักและบ้านเพื่อน มีเหตุมาจากภาวะกดดันในครอบครัวและฐานะทางเศรษฐกิจ และการตอบสนองต่อความเครียด หรือความกดดันของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ฉะนั้นในการแก้ปัญหาจึงจำเป็นต้องอาศัยบุคคลหลายๆด้าน โดยวิธีการกระตุ้นในเรื่องของการให้รู้จักหน้าที่ การใช้เหตุผลในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ จากการศึกษาเอกสารที่เผยแพร่ในประเทศเยอรมันนี (Federal Tepublic of Germamy. 1987 : เอกสารแผ่นพับ) ได้

กล่าวถึงการใช้เวลาว่างของเยาวชนชาวเยอรมันที่มีอายุเฉลี่ย 15-20 ปี ดังนี้ โดยเสนอเป็นร้อยละตามความสนใจดังนี้

1. เล่นกีฬา	ร้อยละ 45
2. พุดคุย	ร้อยละ 37
3. เดินร่ำและออกนอกบ้าน	ร้อยละ 32
4. อ่านหนังสือ	ร้อยละ 28
5. ฟังเพลง	ร้อยละ 20
6. ขับขี่ยานยนต์และเวลาว่างอยู่กับเพื่อนชาย,หญิง	ร้อยละ 15
7. ทำการฝีมือประกอบอาหาร	ร้อยละ 14
8. นอน เดิน พุดคุย ดกปลา	ร้อยละ 12
9. เล่นดนตรี	ร้อยละ 11
10. ปลุกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์	ร้อยละ 8
11. ดูโทรทัศน์ วีดี โอ	ร้อยละ 5

ความหมายของนันทนาการ

ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของนันทนาการไว้ดังนี้ (จันทร์ ผ่องศรี. 2525 : 14 - 15)

จอห์น ฟินเลย์ (John Finley. 1973 : 43) กล่าวว่า นันทนาการมีความหมายรวมถึงการเล่น การแสดงออกในกิจกรรม การเล่นกีฬา การฟังและเล่นดนตรี การเล่นเกม รวมไปถึงกิจกรรมต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดความพึงพอใจ สร้างสรรค์ให้เกิดความสุขและความยินดีของชีวิต

ชาลส์ เค ไบรท์บิล (Charles K. Brightbill. 1976 : 15) กล่าวว่า นันทนาการคือกิจกรรมที่บุคคลเข้าร่วมด้วยความสมัครใจในเวลาว่าง ด้วยความพอใจ ด้วยความยินดี โดยมีแรงจูงใจเป็นพื้นฐาน

นูเมเยอร์ (Neumeyer. 1976 : 77) กล่าวว่า นันทนาการคือกิจกรรมที่บุคคลหรือกลุ่มคนแสวงหาความสนุกสนานเพลิดเพลินในเวลาว่าง การกระทำนั้นเป็นอิสระและได้รับความสุข

บัทเลอร์ (Butler. 1959 : 3 - 4) ให้ความหมายว่า เป็นกิจกรรมโดยไม่ได้มุ่งหวังผลตอบแทนที่เป็นรางวัล ทำให้มีพลังงาน พลังสมอง และความคิดสร้างสรรค์ เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจ เป็นการหาประสบการณ์ในเวลาว่าง เพื่อความสนุกสนานและความพึงพอใจ

เคราส์และเบทส์ (Kroaus and Bates. 1971 : 20) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่บุคคลเข้าร่วมในเวลาว่าง โดยเป็นผลจากความต้องการและแรงจูงใจส่วนตัว

แนช (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544. : 26; อ้างอิงจาก Nash. 1975 : 19) นันทนาการหมายถึง การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มีคุณค่า กล่าวได้ว่า นันทนาการคือ กิจกรรมต่างๆที่

สร้างความสัมพันธ์กับสภาวะหรือสิ่งแวดล้อมนั้นๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจและประสบการณ์แต่ละบุคคล นันทนาการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีการแสดงออกซึ่งความพอใจและความต้องการ จึงควรมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม ทั้งทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา นันทนาการควรเป็นกิจกรรมที่ทำด้วยความสมัครใจ ทำในเวลาว่างและได้รับความพึงพอใจ

โดยสรุป กล่าวได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของนันทนาการประกอบด้วย

1. เป็นกิจกรรม (Activity)
2. ทำในเวลาว่าง (Leisure time)
3. โดยความสมัครใจ (Voluntary)
4. ให้ความสนุกเพลิดเพลิน (Pleasure)
5. ถูกต้องตามกฎหมายและวัฒนธรรม ประเพณี (Law, Culture and Tradition)

ความสำคัญของนันทนาการ

1. ความสำคัญต่อบุคคล เพื่อคลายเครียดทางกาย ทางอารมณ์ เพื่อความพึงพอใจ และเสริมสมรรถนะสำหรับชีวิตในโอกาสต่อไป
2. ความสำคัญต่อครอบครัว ช่วยในการเสริมสร้างสัมพันธภาพของสมาชิกในครอบครัวให้มีความใกล้ชิด เข้าใจ รักและผูกพันกันมากยิ่งขึ้น
3. ความสำคัญต่อชุมชน
ประการแรก นันทนาการช่วยสร้างสมาชิกของชุมชนให้มีเหตุผล มีคุณภาพดี รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและกลุ่ม รู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตัว
องค์กรในชุมชนควรรับบทบาท หน้าที่ เพื่อบริการแก่สมาชิกตามความถนัด
4. ความสำคัญของประเทศชาติ รู้จักการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ปราศจากโรค มีการศึกษาดี รู้จักหน้าที่ บทบาทต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ย่อมเป็นกำลังหลักและสร้างความมั่นคงให้ประเทศชาติได้
5. ความสำคัญต่อนานาชาติ มีความเข้าใจในสัมพันธภาพของมนุษยชาติ หลีกเลี่ยงข้อขัดแย้ง การปะทะอย่างรุนแรง ใช้การเจรจา ประนีประนอมด้วยเหตุผล ไม่ดูถูก กดขี่ การข่มเหงกันในเรื่อง เชื้อชาติ สีผิว วัฒนธรรม

ประเภทของนันทนาการ

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 37 - 55) การประกอบกิจกรรมนันทนาการ อาจจะประกอบได้ทั้งในร่มหรือกลางแจ้ง ดังนั้น การแยกประเภทกิจกรรมนันทนาการออกเป็นประเภทใหญ่ ตามธรรมชาติของกิจกรรมได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. นันทนาการประเภทใช้แรงหรือใช้พลังงาน (Active Recreation) เป็นกิจกรรม ได้แก่ การกีฬา การเล่นเกมต่างๆ

2. นันทนาการประเภทที่ไม่ต้องใช้แรงหรือใช้พลังงาน (Passive Recreation) กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การนั่งฟังดนตรี การชมภาพยนตร์ ซึ่งได้จัดกิจกรรมนันทนาการนั้นๆ ไว้เป็นหมวดหมู่ได้ 15 ประเภทด้วยกันคือ

1. ศิลปการช่างฝีมือ (Arts and Crafts)
2. เกม กีฬา (Games and Sports)
3. เต้นรำ (Dance)
4. ท่องเที่ยวทัศนศึกษา (Tourism and Traveling)
5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข
6. การละคร (Drama)
7. งานอดิเรก (Hobbies)
8. ดนตรี (Music)
9. นันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง (Outdoor Recreation)
10. นันทนาการสังคม (Social Recreation)
11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (Special Event)
12. วรณกรรม (Reading Writing and Speaking)
13. งานบริการอาสาสมัคร (Voluntary Services)
14. นันทนาการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ
15. กลุ่มสัมพันธ์และมนุษย์สัมพันธ์ (Group Process)

นอกจากที่กล่าวแล้ว มีนักวิชาการบางท่านได้แยกประเภทนันทนาการออกไปได้หลายประเภทโดยอาศัยสถานที่ที่จัดกิจกรรมนันทนาการ และลักษณะการจัดเป็นเกณฑ์การแบ่งแยก เช่น

1. นันทนาการที่จัดขึ้นในบ้านก็เรียกกิจกรรมในบ้าน (Family Recreation) เช่น การเล่านิทาน ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ สะสมแสตมป์ เลี้ยงสัตว์ อ่านหนังสือ ปลูกต้นไม้ หรือจัดงานเลี้ยงสังสรรค์

2. นันทนาการที่จัดในโรงเรียนก็เรียกนันทนาการในโรงเรียน (School Recreation) เช่น การเล่นเกม วันกีฬา วันขึ้นปีใหม่ วันปิดภาคเรียน ชมรมดนตรี

3. นันทนาการสาธารณะ (Public Recreation) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยใช้งบประมาณแผ่นดิน เช่นสนามกีฬา สวนสาธารณะ ห้องสมุด

4. นันทนาการเทศบาล (Municipal Recreation) เป็นนันทนาการที่เจ้าหน้าที่เทศบาลจัดขึ้นเพื่อบริการประชาชน โดยใช้งบเทศบาล เช่น จัดสนามกีฬา สวนสัตว์

5. นันทนาการชุมชน (Community Recreation) คล้ายกับเป็นการจัดกิจกรรม นันทนาการเทศบาล เพียงแต่ว่าเป็นการบริการชุมชน จะต้องคำนึงถึงลักษณะของชุมชน เพื่อจัด กิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับชุมชน

6. นันทนาการในชนบท (Rural Recreation) นันทนาการที่จัดขึ้นให้กับชนบท ที่มีเวลาว่างมาก ซึ่งการจัดกิจกรรมนั้นเป็นการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับความรู้และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

7. นันทนาการในโรงงาน (Industrial Recreation) เป็นนันทนาการที่จัดขึ้นเพื่อ คนงาน กรรมกร ลูกจ้างในโรงงาน เป็นการพัฒนาศักยภาพของคนงานและเป็นการผ่อนคลาย หลังจากการทำงาน

8. นันทนาการในโรงพยาบาล (Hospital Recreation) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นใน โรงพยาบาลเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้ป่วยเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

9. นันทนาการเกี่ยวกับการค้า (Commercial Recreation) เป็นนันทนาการเพื่อ การค้า บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมต้องเสียเงิน เพื่อซื้อความบันเทิง เช่นการชมภาพยนตร์

10. นันทนาการอาสาสมัคร (Voluntary Recreation) ได้แก่ นันทนาการที่บุคคล เข้าร่วมด้วยความสมัครใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน นอกจากความพึงพอใจ

11. นันทนาการที่เป็นอาชีพ (Professional Recreation) นันทนาการอาชีพรวมถึงบุคคลที่มีหน้าที่ในการจัดนันทนาการ เช่น อ.ส.ม.ท. ผู้นำ Y.M.C.A. ที่ทำเป็นอาชีพเพราะ ว่าได้เงินจากการทำกิจกรรมนันทนาการ

ชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร

ความหมายของคำว่าชุมชนแออัดเดิมใช้คำว่า แหล่งเสื่อมโทรม หรือสลัม (Slum) ต่อมาการเคหะแห่งชาติได้มีการเสนอให้เปลี่ยนเป็นคำว่าชุมชนแออัด Crowded Community คณะรัฐมนตรีได้มีมติในการเห็นชอบ เพราะคำว่า สลัม ให้ความหมายเชิงด่าด้อย ผู้ที่อาศัย อยู่ในชุมชนแออัดรู้สึกเป็นคนชั้นล่าง อันก่อให้เกิดช่องว่างทางสังคมและเกิดผลทางลบ (โสภณ พรโชคชัย. 2528 : 2)

สิริลักษณ์ แก้วคงยศ (2533 : 2) ให้ความหมายของชุมชนแออัดว่า หมายถึง สถานที่ หรือกลุ่มของสถานที่อยู่อาศัย มีอาคารหนาแน่นเก่าแก่ทรุดโทรมและเสื่อมสภาพ ไม่เหมาะที่จะใช้เป็นที่อยู่อาศัย เป็นบริเวณที่เต็มไปด้วยความสกปรก มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นผิดสุขลักษณะอนามัย ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ความปลอดภัยและการดำรงชีวิตมี ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและศีลธรรม

สำนักสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร (2533 : 2) ได้ให้ความหมายของชุมชนแออัดว่าหมายถึง ชุมชนส่วนใหญ่ที่มีอาคารหนาแน่น ไร้ระเบียบและชำรุดทรุดโทรม ประชากรอยู่

อย่างหนาแน่นมีสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพและอนามัย และความปลอดภัยของผู้อยู่อาศัย โดยถือเกณฑ์ความหนาแน่นของบ้านเรือน 15 หลังคาเรือนต่อพื้นที่ 1 ไร่เป็น 1 ชุมชน ซึ่งแตกต่างกับการเคหะแห่งชาติที่ถือเกณฑ์ความหนาแน่นของบ้านเรือนอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 30 หลังคาเรือนต่อพื้นที่ 1 ไร่ เป็น 1 ชุมชน (การเคหะแห่งชาติ. 2534 : 2)

ฉะนั้น คำว่าชุมชน ตามความหมายรวมแล้วอาจจะกล่าวได้ว่า หมายถึงบริเวณที่มีสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพและสังคมอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน และปัญหาเกี่ยวกับการติดตามมาได้ เช่นอาชญากรรม ยาเสพติด และอบายมุข เป็นต้น

ความเป็นมาของการปรับปรุงชุมชนแออัด

นโยบายการพัฒนาประเทศให้ทันในด้านอุตสาหกรรมตั้งแต่สมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจมีมากทั้งทางด้านอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม แต่เป็นการขยายตัวในวงจำกัดเฉพาะในเมืองหลวงและตามหัวเมืองที่เป็นจังหวัดใหญ่ ๆ ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างเมืองและชนบทมากยิ่งขึ้น (สมพงษ์ พัดปุย. 2537 : 11) ซึ่งเป็นแรงดึงดูดใจให้ผู้ที่มีรายได้น้อยในชนบทอพยพเข้ามาเป็นแรงงานเพื่อสนองระบบเศรษฐกิจจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่นการขยายตัวของชุมชนแออัด การไร้รัฐชุมชนแออัด การขาดแคลนสาธารณูปโภคและสาธารณูปการหลักรวมทั้งการขาดแคลนที่อยู่อาศัยรองรับผู้ที่รายได้น้อย (การเคหะแห่งชาติ.2534 : 5)

เป็นเวลานานมากกว่า สามทศวรรษที่หน่วยงานท้องถิ่นได้ให้ความสนใจในการปรับปรุงชุมชนแออัดด้วยวิธีการต่าง ๆ ทำให้เหมาะสมกับสถานการณ์ขณะนั้น ความเป็นมาของการปรับปรุงชุมชนแออัดแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

1. ระยะเริ่มแรก (พ.ศ.2503 – 2516) ความคิดในการปรับปรุงชุมชนแออัดครั้งแรกมาจากกระทรวงมหาดไทย ซึ่งต้องการพัฒนาที่ดินบริเวณหน้ากรมทางหลวงให้ถูกสุขลักษณะ สอดคล้องกับเป็นสถานที่อยู่ใกล้ชิดกับพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ได้มีการจัดตั้งสำนักงานกลางปรับปรุงแหล่งชุมชน เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2503 และได้มีการรื้อสร้างแหล่งเสื่อมโทรม Slum Clearance บริเวณหน้ากรมทางหลวง และเมื่อปี พ.ศ.2515 ได้มีการจัดตั้งการเคหะแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นการกระทำหน้าที่ในการจัดให้มีอาคารสงเคราะห์ให้กับประชาชนได้เช่า เช่าซื้อและซื้อ และทำหน้าที่ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมในกรุงเทพมหานคร

2. ระยะการเปลี่ยนแปลงและการประสานงาน (พ.ศ.2516 - 2526) ได้มีการจัดรูปการปกครองของกรุงเทพมหานครใหม่ จากเทศบาลนครหลวงเป็นกรุงเทพมหานคร กำหนดหน้าที่ให้กรุงเทพมหานครร่วมกับการเคหะแห่งชาติปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมควบคู่กันไป โดยกรุงเทพมหานคร เน้นการปรับปรุงชุมชนในด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่วนการเคหะแห่งชาติเน้นการปรับปรุงด้านกายภาพ อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติแล้วหน่วยงานทั้งสองยังคงดำเนินการปรับปรุงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและกายภาพควบคู่กันไป

3. ระยะพัฒนา (พ.ศ. 2527 – ปัจจุบัน) การดำเนินการของกรุงเทพมหานคร ทำให้การปรับปรุงชุมชนแออัด ได้นำเอาแนวความคิดเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (จ.ป.ฐ.) มาใช้เป็นเครื่องชี้วัดตั้งแต่ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2525 – 2529) และ กรุงเทพมหานครได้รับมอบหมายตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2529 ให้เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาชุมชนแออัดร่วมกับการเคหะแห่งชาติ ตั้งแต่นั้นมา (สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร.2535 : 1-6)

สาเหตุการเกิดชุมชนแออัด

ได้มีหน่วยงานของรัฐและนักวิชาการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของการชุมชนแออัด ดังนั้นการเคหะแห่งชาติ (2534 : 8) ได้มีการกล่าวถึงมูลเหตุพื้นฐานของชุมชนแออัด ประกอบด้วยภาวะสำคัญ 4 ประการ คือความจำเป็นในที่อยู่อาศัย รายได้ของประชาชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ ไม่สามารถที่จะหาที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ในสภาพที่เหมาะสม การบริการจากรัฐไม่สามารถสนองต่อจำนวนประชากรได้อย่างเพียงพอ และอัตราส่วนของประชากรต่อพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงสามารถจำแนกสาเหตุของการเกิดชุมชนแออัดจากมูลเหตุพื้นฐานของชุมชนแออัด ได้เป็น 3 ประการ

1. การเพิ่มประชากรซึ่งเกิดจากการเกิดใหม่ (Population Growth)

การเพิ่มของประชากรจากการอพยพเข้าสู่เมืองเป็นศูนย์กลาง (Migration to the Center)

2. ความมั่งคั่งและการละเลยของเจ้าของที่ดิน (Ignprance of Landlord)

จากการประชุมสัมมนาของกรุงเทพมหานคร (สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร. 2535 : 15 - 16) ได้สรุปถึงสาเหตุของการเกิดชุมชนแออัดไว้ 4 ประการคือ

2.1 เกิดจากการอพยพของคนในชนบทเข้ามาหางานทำ และเข้ามศึกษาหาความรู้ในกรุงเทพมหานคร

2.2 การขาดแคลนที่อยู่อาศัยของผู้ที่มีรายได้น้อย

2.3 ปัญหาเรื่องที่ดิน ทั้งที่อยู่ในความครอบครองของรัฐและเอกชนโดยไม่มี การปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น และโอกาสที่ผู้มีรายได้น้อยจะได้เป็นเจ้าของที่ดินเป็นไปได้ยาก

2.4 ขาดการวางผังหลักที่เป็นระบบ และไม่มีกฎหมายควบคุมการใช้ที่ดินที่แน่นอนทำให้การบริการด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการกระจายไปไม่ถึงทั่วถึงภายในชุมชน

กล่าวโดยสรุป สาเหตุของการเกิดชุมชนแออัดเกิดจากปัจจัยหลัก 3 ประการดังนี้

1. ความต้องการของประชาชนเพื่อให้ได้มาซึ่งด้านต่าง ๆ เช่น รายได้และการศึกษาเป็นต้น จึงต้องอพยพเข้ามาสู่เมือง

2. การบริการของรัฐไม่สามารถที่จะสนองตอบปัจจัยพื้นฐานการดำรงชีวิตของประชาชนได้อย่างทั่วถึง เช่นระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ เป็นต้น

3. เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลขาดการเอาใจใส่ดูแล ทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัดและเรื้อรังมาจนกระทั่งปัจจุบัน

ประเภทของชุมชนแออัด

สำนักงานปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม การเคหะแห่งชาติ (2522:8) ได้แบ่งชุมชนแออัดตามประเภทและลักษณะการตั้งถิ่นฐาน ออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. ชุมชนดั้งเดิม เป็นชุมชนเก่าแก่ที่ตั้งขึ้นมาพร้อมกับเมืองที่พัฒนาขึ้น มีประวัติการตั้งถิ่นฐานมานานกว่า 15 ปี และเสื่อมโทรมถึงระดับที่ควรจะมีการปรับปรุง
2. ชุมชนใหม่ มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีการตั้งบ้านเรือนที่ไม่เป็นระเบียบและมีแนวโน้มว่าจะมีความเสื่อมโทรมในอนาคต
3. ชุมชนบุกรุก เป็นชุมชนที่ผู้อาศัยครอบครอง โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของที่ดิน กำลังอยู่ในระหว่างการไล่ที่ หรือเป็นการบุกรุกที่สาธารณะชน เช่น โบราณสถาน ริมทางรถไฟ
4. ชุมชนที่จะต้องรื้อร้าง หมายถึง ชุมชนที่กำหนดว่าจะต้องรื้อร้าง หรือพัฒนาเป็นอย่างอื่น หรือเวนคืนที่ดินใช้ทำที่สาธารณะประโยชน์

กล่าวโดยสรุป ตามลักษณะการถือครองที่ดินแล้วชุมชนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือชุมชนที่ถูกต้องตามกฎหมาย และชุมชนที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือชุมชนบุกรุกนั่นเอง ซึ่งกรุงเทพมหานครไม่สามารถที่จะพัฒนาด้านกายภาพได้อย่างเต็มที่ เพราะเป็นการสนับสนุนให้ประชาชนทำผิดกฎหมายถ้าเป็นการก่อสร้างอาคารที่มั่นคงในพื้นที่ชุมชน ซึ่งน่าจะต้องทำการพัฒนาด้านอื่นๆให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น การบริการด้านสุขภาพอนามัย

ปัญหาของชุมชนแออัด

สิริลักษณ์ แก้วคงยศ (2533 : 55) ได้สรุปปัญหาของชุมชนแออัดไว้ 2 ประการด้วยกันคือ

1. ปัญหานอกชุมชนแออัด ได้แก่ ปัญหาด้านปัจจัยทางสังคม กล่าวคือ ชุมชนแออัดถูกปิดกั้นโอกาสและสิทธิในการรับบริการด้านต่างๆจากรัฐหรือได้รับก็เล็กน้อยไม่เต็มที่ ซึ่งแตกต่างจากคนในสังคมเมืองโดยทั่วไป ดังนั้นชาวชุมชนแออัดจึงถูกมองว่าเป็นเพียงกาฝากของสังคมเมืองเท่านั้น

2. ปัญหาภายในชุมชน ได้แก่ปัญหาของชุมชนแออัดเอง เกิดจากความด้อยหรือไร้โอกาสของคนในชุมชนเป็นอันดับแรก เช่น ปัญหาการศึกษา ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาด้านค่านิยมและวัฒนธรรมที่ผิดๆ ซึ่งความจริงแล้วปัญหาด้านค่านิยมวัฒนธรรมและปัญหาเศรษฐกิจก็ล้วนแต่มีสาเหตุมาจากคนในชุมชนแออัดที่ได้รับการศึกษาที่น้อยนั่นเอง และจากสาเหตุนี้ก็จะส่งผลถึงปัญหาด้านอาชญากรรม ปัญหาด้านยาเสพติด และปัญหาอื่นๆ

นอกจากนี้ สำนักสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร (2533 : 5) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการไล่ที่ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร พบว่ามีปัญหาการไล่ที่ในพื้นที่บุกรุก ใน

ระดับรุนแรงโดยเจ้าของที่ดินได้ใช้มาตรการทางกฎหมายฟ้องขับไล่ มีจำนวน 83 ชุมชน และในระดับที่ไม่มีความรุนแรง คือยังไม่มีคดีตามกฎหมาย มีจำนวน 102 ชุมชน ส่วนปัญหาการไล่ที่ในพื้นที่ที่มีการเช่าที่ดินและเช่าบ้าน จำนวน 466 ชุมชน และชุมชนที่ไม่มีปัญหาการไล่ที่ มีจำนวนเพียง 230 ชุมชน

ข้อมูลชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร

จากการสำรวจข้อมูลชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร โดยสำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร (2533 : 4) พบว่า มีจำนวนชุมชนแออัด รวมทั้งสิ้น 981 ชุมชน จำนวนหลังคาเรือน 147,697 หลังคาเรือนจำนวนครอบครัว 212,753 ครอบครัว และจำนวนประชากรรวม 946,839 คน นอกจากนี้จากนี้ยังมีบริเวณใต้สะพานที่ประชาชนบุกรุกเข้าไปสร้างบ้านพักอาศัย มีจำนวนสะพาน 76 สะพาน รวมจำนวนหลังคาเรือน 633 หลังคาเรือน จำนวนครอบครัว 627 ครอบครัวและจำนวนประชากร 2,032 คน

ในด้านสภาพการครอบครองที่ดิน มีจำนวนชุมชนที่บุกรุกพื้นที่ของรัฐบาล และเอกชนจำนวน 105 ชุมชน จำนวนประชากร 116,418 คน จำนวนครอบครัว 25,237 ครอบครัว และจำนวนหลังคาเรือน 17,808 หลังคาเรือน

เขตดุสิต

ประวัติความเป็นมา เขตดุสิต หรือ อำเภอดุสิตเริ่มมีบทบาทสำคัญมากตั้งแต่ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวคือ ในปี พ.ศ.2441 ได้ทรงใช้เงินพระคลังข้างที่ ซึ่งเป็นเงินส่วนพระองค์ ซื้อที่ดินทางเหนือของพระนครซึ่งเป็นสวนต่อกับที่นา ระหว่างคลองผดุงกรุงเกษมกับคลองสามเสนในปัจจุบันนี้ คือ พระราชวังดุสิตและในปลายรัชกาลนี้เอง พ.ศ. 2457 ได้มีการแบ่งมณฑลกรุงเทพมหานครออกเป็นอำเภอต่างๆ อำเภอดุสิตก็ได้เริ่มขึ้นโดยมีที่ว่าการอำเภอดั้งอยู่ที่ริมคลองเปรมประชากร ถนนสุขุทัย ติดกับโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย

ข้อมูลชุมชนแออัดเขตดุสิต มีชุมชนแออัดที่ตั้งอยู่ในส่วนต่างๆในพื้นที่เขตจำนวน 37 ชุมชน โดยเป็นชุมชนแออัดที่มีสภาพการถือครองที่ดินที่ถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน 30 ชุมชน จำนวนประชากร 18,746 คน จำนวนหลังคาเรือน 2,916 หลังคาเรือน และจำนวนครอบครัว 4,377 ครอบครัว และชุมชนแออัดประเภทชุมชนบุกรุก จำนวน 7 ชุมชน จำนวนประชากร 4528 คน จำนวนหลังคาเรือน 753 หลังคาเรือน และจำนวนครอบครัว 906 ครอบครัว โดยมีงานส่งเสริมและพัฒนาชุมชน ทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนและทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยตรง (สำนักงานเขตดุสิต. 2535 : 4)

ประวัติความเป็นมาของชุมชนแออัดคลองลำปึก

ชุมชนวัดญวนคลองลำปึก ก่อตั้งอยู่ในที่สาธารณะ กรุงเทพมหานคร อยู่เขตพื้นที่ เขตดุสิต ชุมชนอยู่ติดกับสถานที่สำคัญ ๆ เช่น บ้านพิษณุโลก ตลาดผลไม้สะพานขาว (ตลาดสี่แยกมหานาค) โรงพยาบาลมิชชั่น ชุมชนนี้ตั้งอยู่เป็นแนวตามลำคลองเริ่มต้นจากโรงพยาบาลมิชชั่นจากถนนหลานหลวงตลอดยาวจนทะลุถนนพิษณุโลก แยกออกไปทางถนนลูกหลวง 6 สภาพของชุมชนก็มีสภาพยาวตามแนวลำคลองตลอดสายและตามแนวแยกของลำคลอง ชุมชนนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2457 รวมอายุชุมชนประมาณ 68 ปี โดยเป็นการใช้พื้นที่ของ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ประชาชนที่อยู่ที่นี่ส่วนมากจะเป็นเครือญาติที่พากันโยกย้ายเข้ามาอยู่มาจากต่างจังหวัด พากันมาปลูกบ้านอยู่กันอย่างหนาแน่น จนไม่เห็นสภาพคลองอีกต่อไป ประชาชนที่อยู่ในชุมชนส่วนมากจะมีอาชีพค้าขายส่วนมาก และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป กรรมกร ชุมชนนี้ติดกับแหล่งขายส่งผลไม้สะพานขาว เพราะฉะนั้นประชาชนที่ชุมชนนี้จึงมีรถเข็นเป็นพาหนะในการทำอาชีพเข็นรถเข็นขายผลไม้ เพราะว่าอยู่ติดตลาดผลไม้ ไม่ต้องเหมารถไปซื้อผลไม้ที่อื่น การพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ นั้น คนในชุมชนจะทำการพัฒนา ในด้านเด็ก ด้านการเดินเท้าในชุมชน (ในเรื่องนี้ให้การดูแลเป็นพิเศษ) เพราะทางเดินเท้าในชุมชนมีสภาพที่มีความย่ำแย่และทรุดโทรมมาก ชุมชนนี้มีน้ำท่วมขังอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้น ในเรื่องของการพัฒนาสภาพแวดล้อมยังต้องให้ความสำคัญและการดูแลเป็นอย่างดี

ในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลทำให้คนในชุมชนก็มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ในเรื่องของการแออัดเพื่อความอยู่รอดในการดำรงชีวิต ดังนั้น ภาระกิจในแต่ละวันของคนในชุมชนมีการใช้เวลาว่างต่างกัน บางคนมีเวลาที่เหลือจากภาระกิจประจำวันมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับสถานะภาพของแต่ละบุคคล เมื่อบางคนมีเวลามาก ถ้าเลือกใช้เวลาในทางที่ผิดจะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ปัญหาและสภาพแวดล้อมที่มักจะเกิดขึ้นในชุมชนนี้ ส่วนมากเกิดจากการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น มั่วสุมติดยาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม การปล้นชิงทรัพย์ การพนัน สภาพดังกล่าวทำให้สังคมในชุมชนนี้มีสภาพย่ำแย่เพิ่มมากขึ้น และยังเป็นการสร้างปัญหาในด้านจิตใจที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตมากขึ้น ดังนั้นการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของคนในชุมชนยังเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการเลือกจัดกิจกรรมนันทนาการให้มีความเหมาะสมกับคนในชุมชน นับว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถเป็นแนวทางให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครได้มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชนไว้ดังนี้ (สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร.2531 : 34-36)

1. ใช้มาตรการดูแลและป้องกันการขยายตัวของชุมชนแออัด ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2529 เป็นหลักในการดำเนินงาน ซึ่งสรุปได้เป็น 4 หัวข้อ

คือ มีการป้องกันไม่ให้ชุมชนเกิดขึ้นใหม่ มีการควบคุมมิให้ชุมชนแออัดในปัจจุบันมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น จัดการรื้อล้างชุมชนบางส่วนตามสภาพความจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และพัฒนาเปลี่ยนแปลงปรับปรุงที่ละขั้นตอนเพื่อให้ชุมชนมีสถานะความเป็นอยู่ที่มีคุณภาพและไม่เป็นแหล่งเสื่อมโทรมอีกต่อไป

2. กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาชุมชนเป็น 4 ด้านคือ

2.1 ฝึกให้มีความสะอาดของสภาพแวดล้อมในชุมชน เป็นพื้นฐานของการพัฒนาที่ชาวชุมชนสามารถพัฒนาได้ด้วยตนเอง และไม่เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ

2.2 ชยัน โดยมีการมุ่งเน้นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสภาพเศรษฐกิจ ช่วยยกระดับรายได้ของชุมชนสูงขึ้น

2.3 ประหยัด เพื่อเป็นการควบคุมการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นของชีวิตเพื่อการออมทรัพย์

2.4 ร่วมใจ ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และร่วมแรงร่วมใจกับการพัฒนาชุมชนและรักษาสภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้คงไว้

3. แนวทางการพัฒนาต้องเป็นอย่างครบวงจรและสมบูรณ์แบบ กล่าวคือ ดำเนินงานพัฒนาทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม อนามัยและจิตใจไปพร้อมกัน โดยการเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพึ่งตนเองในการพัฒนา

4. นำเอาความจำเป็นพื้นฐาน(จ.ป.ฐ) มาปรับปรุงใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชน

5. สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานครเป็นผู้ร่างนโยบาย กำหนดแผนแม่บทและเสนอทางเลือกในการพัฒนาชุมชนแก่คณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร

6. สำนักพัฒนาชุมชน เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงชุมชนแออัดของกรุงเทพมหานครทั้งหมด และให้สำนักงานเขตรับภาระในการปรับปรุงระดับชุมชนในแต่ละเขตพื้นที่ต่อไป

7. การเสริมสร้างความมั่นคงในที่อยู่อาศัย กรุงเทพมหานครมีแนวทางในการดำเนินงานคือ รับผิดชอบในด้านการจัดหาที่ดิน การวางผังที่ดิน ตลอดจนการจัดสาธารณูปโภค สาธารณูปการและการสร้างที่อยู่อาศัย และการประสานประโยชน์ที่ดินหรือการแบ่งปันที่ดิน เป็นสิทธิการเสริมสร้างความมั่นคงโดยให้ผู้เช่าอาศัยอยู่ในที่ดินได้ด้วยการเช่าหรือซื้อที่ดินเป็นของตนเองแทนที่จะต้องรื้อย้ายออกไปหาที่อยู่แห่งใหม่ โดยมีการตกลงที่จะแบ่งปันที่ดินระหว่างเจ้าของที่ดินและชาวชุมชนและเจ้าของที่ดินจะขายที่ดินบางส่วนให้ผู้ที่อยู่อาศัย ตามความต้องการภายใต้การประสานงานของกรุงเทพมหานครในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนตลอดจนชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ไคลน์นาร์ด (Clinard.1966 : 4) ได้ศึกษาลักษณะแหล่งเสื่อมโทรมในชุมชนเมืองพบว่า การจัดตั้งบ้านเรือนมีความหนาแน่นมากอาคารถูกทอดทิ้งให้เสื่อมลง และมักเป็นบ้านที่สร้างขึ้นด้วยวัสดุไม่มั่นคง ไม่มีความเหมาะสมที่จะเป็นที่อยู่อาศัย แต่คนที่มีรายได้น้อยจำเป็นต้องอาศัยอยู่ในสภาพที่ดังกล่าว ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่ไม่ถูกสุขลักษณะ อันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ลินน์ (Linn. 1980 : 30) ได้ศึกษาลักษณะของชุมชนแออัดในประเทศกลุ่มโลกที่สาม ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของไคลน์นาร์ด (Clinard) ดังนี้

1. ผู้ที่อาศัยอยู่ในสลัมมีรายได้น้อยและการศึกษาดำ
2. อาชีพที่ทำมีรายได้น้อย
3. มีอาชญากรรมสูงในสลัม
4. อาศัยอยู่รวมกันอย่างหนาแน่นและพื้นที่ใช้สอยจำกัด
5. ผู้ที่อาศัยอยู่ในสลัมมาจากเมืองเล็กๆที่อยู่ในส่วนภูมิภาค
6. ลักษณะการใช้ที่ดินไม่เป็นสัดส่วนกันทั้งด้านพาณิชยกรรม ที่อยู่อาศัยและอุตสาหกรรม

อาศัยและอุตสาหกรรม

7. ขาดปัจจัยบริการเพื่อประชาชน เช่น สวนสาธารณะและสนามเด็กเล่น
8. มีการสัญจรไปมาอย่างสับสน
9. มีอาคารทรุดโทรม
10. ขาดสิ่งจำเป็นด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ฮูด (Hood. 1993 : 33) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานและการรับรู้ครอบครัวกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่น โดยสมมุติฐานว่า เด็กวัยรุ่นจะยังใช้ชีวิตในครอบครัว และอิทธิพลของครอบครัวมีผลต่อชีวิตโดยการศึกษาทางองค์ประกอบทางจิตวิทยา วัยรุ่นกับความพึงพอใจที่เข้าร่วมในกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างเปอร์เซ็นต์การใช้เวลาว่างกับพื้นฐานและการรับรู้ทางครอบครัวและอิทธิพลของครอบครัวจะส่งผลต่อวิถีชีวิตของพวกเขาโดยการศึกษาองค์ประกอบทางจิตวิทยาของเด็กวัยรุ่นกับความพึงพอใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างเปอร์เซ็นต์ของการใช้เวลาว่างกับพื้นฐานและการรับรู้ของครอบครัว องค์ประกอบทางจิตวิทยา 9 องค์ประกอบ สามารถนำมาเป็นองค์ประกอบในการวัดการใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่น

บราวน์ (Brown. 1995 : 3413) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานตามหน้าที่ จำนวนเวลาว่างกับความพึงพอใจกับการได้ใช้เวลาว่างของครูผู้สอนผู้หญิงในระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความพึง

พอใจในงานที่ทำตามหน้าที่กับจำนวนเวลาว่างและความพึงพอใจกับการใช้เวลาว่าง ส่วนค่าความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานหน้าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจกับการใช้เวลาว่างและค่าความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับการได้ใช้เวลาว่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับจำนวนของเวลาว่าง

เรย์มอร์ (Reymore. 1995 : 702) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในช่วงที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสู่ช่วงวัยรุ่นในมหาวิทยาลัย จนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและการคงอยู่ของรูปพฤติกรรมการใช้เวลาว่างตามช่วงวัยดังกล่าว ได้แก่เพื่อนสนิทและผู้ปกครอง รูปแบบการใช้เวลาว่างที่ทำการศึกษาได้แก่ระดับการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม กิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวร่างกาย กิจกรรมบันเทิง กิจกรรมที่บ้าน และกิจกรรมการใช้เวลาว่างที่เสี่ยงอันตราย แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงโดยการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างสูงขึ้นเมื่อเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัยจะมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น

วิดเมอร์ (Widmer.1994 : 2878) ได้สร้างแบบทดสอบวัดความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลาว่างกับพฤติกรรมที่ทำการแสดงถึงภาวะทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแบ่งแยกกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นที่มีปัญหากับนักเรียนวัยรุ่นปกติ โดยพิจารณากิจกรรมการใช้เวลาว่างเป็นหลักโครงสร้างของแบบทดสอบประกอบด้วยเนื้อหาที่เป็นตัวแทนของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของกลุ่มวัยรุ่นที่มีปัญหา และจากการหาค่าความเชื่อมั่นทางสถิติโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ผลการวิจัยพบว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่เป็นปฏิปักษ์ของกลุ่มวัยรุ่นกับเกณฑ์การประเมินค่าแบบเอแอลแอลเอส (Appropriate Leisure Lifestyle Scale : ALLS) มีค่าเป็นบวก ส่วนค่าสหสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่เป็นความรู้สึกของกลุ่มวัยรุ่นกับเกณฑ์ประเมินค่า เอแอลแอลเอส มีค่าเป็นลบ

นิสเบท (Nisbet .1995 : 75) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดโปรแกรมการใช้เวลาว่างให้แก่แก่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีความผิดปกติทางสมองประเภทสมองช้า (Mental Restart) ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวบ่งบอกถึงความสำเร็จในการจัดโปรแกรมการใช้เวลาว่างให้แก่แก่นักเรียนดังกล่าว ได้แก่ประสบการณ์ครูผู้สอน ระดับการศึกษาของครูผู้สอน ปีที่จบการศึกษา ความต้องการของนักเรียน

แม็คโดเวล (Mcdowell.1996 : 4353) ได้ศึกษาเรื่องความปรารถนาและการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในการใช้เวลาว่างเปรียบเทียบกับเด็กวัยรุ่นปกติกับเด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมองประเภทเรียนช้า ผลการวิจัยพบว่า เด็กวัยรุ่นทั้ง 2 กลุ่มได้เข้าร่วมกิจกรรมในเวลาว่าง ได้แก่การฟังดนตรี ดูภาพยนตร์ ดูโทรทัศน์ จับกลุ่ม สนทนา วาดรูป ฟุตบอล โยนลูกบอล ชกมวย ส่วนกิจกรรมที่ทั้ง กลุ่ม เข้าร่วมในเกณฑ์ต่ำได้แก่การจับจ่ายสิ่งของ การกินอาหารนอกบ้าน และการอ่านหนังสือ นอกจากนั้นพบว่าปัญหาอุปสรรคที่ทำให้วัยรุ่นไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการตามที่ตนปรารถนาได้ก็คือ ความจำกัดทางด้านเวลา และ

โอกาส เด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมองมีความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าเด็กวัยรุ่นปกติ

วัตสัน (Watson.1997 : 3215) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของทัศนคติและแรงจูงใจของการใช้เวลาว่างที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ การออกกำลังกายของนักศึกษาในวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างวันละ 2-3 ชั่วโมง ในการดูโทรทัศน์หรือกิจกรรมที่ไม่มีการเคลื่อนไหวซึ่งสรุปไว้ว่านักศึกษามีเวลาว่างในการร่วมทำกิจกรรมนันทนาการออกกำลังกายและขาดทัศนคติที่ดี ขาดแรงจูงใจ ตลอดจนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการออกกำลังกายเพื่อนันทนาการ

งานวิจัยในประเทศ

ดวงใจ สิทธิไชย (2521 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลาร่วมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งได้ข้อมูลชี้ให้เห็นว่าการเลือกใช้เวลาทำให้เกิดประโยชน์จะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่างกัน โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สนใจการอ่านหนังสือและทัศนศึกษามากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ปานกลางสนใจในการฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์และภาพยนตร์ จะสนใจหารายได้พิเศษมากกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

โกเมศ จันทระเกษ (2522 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนสองพลัดระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า นักเรียนสองพลัดใช้เวลาว่างทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมไม่เท่ากัน กิจกรรมส่วนใหญ่ช่วยทำการบ้าน โดยซักரிดเสื้อผ้า ทำความสะอาดบ้านล้างภาชนะ และหุงหาอาหารและใช้เวลาว่างขณะอยู่ที่โรงเรียน ด้านการเรียนโดยการทำการบ้านหรือทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ และเข้าห้องสมุด โดยไม่เคยและไม่ค่อยได้เล่นกีฬาเกือบทุกประเภทส่วนในระหว่างไปและกลับจากโรงเรียน นักเรียนสองพลัดส่วนใหญ่ไม่แวะทำกิจกรรมใดๆระหว่างทาง นักเรียนสองพลัดในส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค ชายกับหญิง และนักเรียนต่างพลัดกัน มีน้ำหนักการทำกิจกรรมบางอย่างในเวลาแตกต่างกัน

วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เวลาว่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กิจกรรมที่นักเรียนสนใจและทำมากที่สุดใช้เวลาว่างคือ กิจกรรมบันเทิง รองลงมาคือ กิจกรรมกีฬาและกิจกรรมการอ่านหนังสือ นักเรียนใช้เวลาส่วนมากที่โรงเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษาและกีฬา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ กิจกรรมที่นักเรียนทำมากที่สุดหลังโรงเรียนเลิก คือการพูดคุยกับเพื่อน ประเภทกิจกรรมกีฬาที่นักเรียนชอบมาก คือวอลเลย์บอล จักรยาน แบดมินตัน เกม ต่อสู้ป้องกันตัว ฟุตบอล วอลเลย์บอล ส่วนปัญหาที่นักเรียนประสบในการใช้เวลาว่างคือเวลา อุปกรณ์และสถานที่ไม่เพียงพอ นักเรียนชายกับนักเรียนหญิง และนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลกับนักเรียนโรงเรียน

ราษฎรมีความสนใจในการใช้กิจกรรมในเวลาว่างไม่แตกต่างกันและนักเรียนมัธยมศึกษาใช้เวลาว่างนอกเวลาไม่แตกต่างกัน

ประทีป อึ้งทรงธรรม (2524 : 55) ได้ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนแออัดคลองเตย เขตคลองเตย สรุปปัญหาที่เกิดขึ้น 10 ประเภทคือ ปัญหาด้านกายภาพ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว – เด็ก - เยาวชน ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหาด้านอสังหาริมทรัพย์ ปัญหาและยาเสพติด ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด ปัญหาการดำรงอยู่ของชุมชน ปัญหาด้านสังคมและการเมือง และปัญหาการเพิ่มขึ้นของประชากรภายในชุมชน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2524 : 12) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของเด็กเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนแออัดคลองเตย พบว่ากลุ่มเยาวชนที่มีอายุน้อยมีถึงร้อยละ 47 ของประชากรในชุมชนที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี และพบว่ามีกลุ่มเยาวชนบางส่วนที่ได้รับการศึกษาและมีบางส่วนที่ออกกลางคัน และมีแนวโน้มที่จะติดยาเสพติดเนื่องจากปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดในชุมชนที่มีสูงมาก

สมพงษ์ พัดบุญ (2527 : 62 – 63) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนแออัดในเขตคลองเตยกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นภายในชุมชนแออัด คือ ปัญหาความสะอาดและสุขภาพอนามัย ปัญหาความยากจน ปัญหาการขาดสาธารณูปโภค และพบว่าโรคที่เป็นมากที่สุดคือโรคที่เกี่ยวกับทางเดินอาหาร การขาดสารอาหาร และการได้รับสารพิษ คนชราจะมีสุขภาพไม่ดีเนื่องจากการทำงานที่หนักเมื่อวัยหนุ่มสาว จากการศึกษาจากกลุ่มเยาวชน พบว่าเด็กอายุ 7-15 ปี ได้รับการศึกษาร้อยละ 69.00 อีกร้อยละ 31.00 ไม่ได้รับการศึกษา และในจำนวนเด็กที่ได้รับการศึกษานี้ ร้อยละ 54.00 เป็นเด็กที่ออกกลางคัน และที่เหลืออีกร้อยละ 46.00 ไม่เคยเข้าเรียนในระบบโรงเรียนเลย

สมหมาย วันสอน (2527 : 95) ได้ศึกษาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวของประชาชนในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร พบว่า รายได้ของหัวหน้าครอบครัวเฉลี่ยเดือนละ 3,700 บาท และค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวเดือนละ 3,000 บาท และได้ให้ข้อคิดเห็นว่าแม้รายได้ของหัวหน้าครอบครัวในชุมชนแออัดจะมีรายได้ไม่มากนัก แต่ก็เพียงพอที่จะใช้จ่ายภายในครอบครัวและยังมีเงินเหลือพอที่จะเก็บออมด้วย

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ และคนอื่น ๆ (2527 : 24 – 25) ได้ศึกษาสำรวจเกี่ยวกับอาชีพของประชาชนในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร พบว่า อาชีพส่วนใหญ่เมื่อแบ่งตามลักษณะงานจะทำงานในภาคไม่เป็นทางการ (Informal Sector) เป็นแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Labourers) และเป็นแรงงานกึ่งฝีมือ (Semiskilled Labourers) ซึ่งมีอาชีพต่าง ๆ ดังนี้อาชีพทั่วไปร้อยละ 51.00 อาชีพค้าขายร้อยละ 16.40 อาชีพรับราชการร้อยละ 6.90 อาชีพขับรถรับจ้างร้อยละ 3.30 อาชีพเสริมสวย/ทำผมร้อยละ 1.20 อาชีพรับเหมาก่อสร้างร้อยละ 0.50 อาชีพบริการร้อยละ 0.30 และอาชีพแม่บ้านร้อยละ 2.10

วิจิตร ละอองศรี (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า การใช้เวลาว่างในด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกันและการใช้เวลาว่างในด้านการบำเพ็ญประโยชน์ตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันและการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านการหารายได้พิเศษและด้านนันทนาการตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันจะเลือกใช้เวลาว่างรายการต่างๆเป็นอันดับ ต่างกัน

เทียนฉาย กิระนันท์ และไพศาล เล็กอุทัย (2529 : 8 – 9) ได้ศึกษาแนวโน้มของประชาชนในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานครในอนาคต พบว่า ประชากรในวัยเด็กจะเริ่มลดจำนวนลง จนทำให้การจัดการศึกษาภาคบังคับโดยเฉพาะประชากรที่มีอายุ 6-11 ปี เป็นร้อยละ 100.00 ส่วนประชากรในวัยมัธยมศึกษา อาจจะเป็นภาระหนักอยู่ต่อไป ข้อมูลสนเทศจะเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการศึกษามากขึ้น ขณะที่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนการสอนจะมุ่งไปที่ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ค่านิยมที่พึงปรารถนา คือความสำเร็จในชีวิตแต่ที่ไม่ปรารถนา คือ การได้รับอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

มหาวิทยาลัยมหิดล (2530 : 18) ได้ศึกษาสภาพทั่วไปของชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปไม่ถูกสุขลักษณะ มีสภาพเสี่ยงและเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน เช่นมีน้ำเน่าได้ถนน มีขยะกระจัดกระจายและส่งกลิ่นเหม็นเน่า สภาพบ้านเรือนก่อสร้างด้วยวัสดุที่ไม่ถาวร ขาดระเบียบ ปลูกติดกัน และพบว่าด้านในด้านอุปโภคบริโภคในชุมชนมีมากพอสมควร เช่นโทรศัพท์สาธารณะ เครื่องดับเพลิง ร้านขายยา ตู้ยา ร้านขายของชำ แผงขายหนังสือพิมพ์ ร้านขายน้ำแข็ง กาแฟ

เฉลิมศักดิ์ สุภาพล และคนอื่นๆ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยหลักคหกรรมศาสตร์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในชุมชนสุขสวัสดิ์ 29 เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร ด้วยหลักคหกรรมศาสตร์ ประกอบด้วยกระบวนการ 7 ขั้นตอน คือ การเตรียมการเจ้าหน้าที่ การเตรียมชุมชน การวินิจฉัยชุมชน การเฝ้าระวังทางโภชนาการ บริการขั้นพื้นฐาน การจัดบ้านและบริเวณ และการประเมินผล

ศิริวรรณ ศิริบุญ และจันทร์เพ็ญ แสงเทียนฉาย (2531 : 114 – 115) ได้ศึกษาเปรียบเทียบชุมชนแออัดที่พัฒนาแล้วและยังไม่ได้รับการพัฒนา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม ของผู้ที่พักอาศัยในเขตชุมชนแออัดทั้งสองแห่งไม่มีความแตกต่างกันมากนัก แต่ความแตกต่างที่ได้เห็นชัดคือ ความแตกต่างในเรื่องของสุขภาพิบาล สภาพแวดล้อมทางกายภาพ การอนามัยและพฤติกรรมทางด้านอนามัย

ผลการศึกษาเปรียบเทียบชุมชนแออัดทั้งสองแห่งแสดงว่าการสุขาภิบาล การปรับปรุงสภาวะแวดล้อมของชุมชน ตลอดจนพฤติกรรมทางด้านสุขภาพและอนามัยของผู้พักอาศัยในเขตชุมชนแออัดที่พัฒนาแล้ว อยู่ในระดับที่ดีกว่าผู้พักอาศัยในเขตชุมชนแออัดที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา

อรทัย อาจอ่ำ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาชุมชนเชิงกี : วิถีชีวิตและกระบวนการพัฒนาสู่การพึ่งพาตนเอง การศึกษาครั้งนี้อยู่บนแนวคิดที่ว่า ชุมชนมีศักยภาพและขีดความสามารถที่จะแก้ปัญหาพื้นฐานของชุมชนร่วมกัน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและการบันทึกประจำวัน จากการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ที่มีรายได้น้อย หรือชาวชุมชนเชิงกี มีศักยภาพและความสามารถในการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของตนได้ดีขึ้นถ้ามีโอกาสให้แก่พวกเขา

สำนักพัฒนาชุมชนกรุงเทพมหานคร (2534 : 30) ได้ศึกษาความต้องการด้านอาชีพในชุมชนแออัด ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากชุมชนแออัดประเภทชุมชนบุกรุกจำนวน 3 ชุมชน และชุมชนเป้าหมาย จำนวน 2ชุมชน ผลการวิจัยพบว่า มีอาชีพที่เด็กและเยาวชนที่ต้องการฝึก 3 อันดับแรก มีจำนวน 5 วิชา ช่างวิทยุ - โทรทัศน์ ช่างไฟฟ้า ประกอบอาหาร เสริมสวยและตัดเย็บเสื้อผ้า สำหรับวิชาชีพที่สตรีในชุมชนต้องการฝึกอาชีพ อันดับหนึ่ง คือวิชาตัดเย็บเสื้อผ้า รองลงมา คือการประกอบอาหาร และอันดับที่สามมี 4 วิชาชีพ คือ ช่างเสริมสวย ช่างเย็บอุตสาหกรรม ช่างไฟฟ้าและช่างไม้ประดิษฐ์

โสภา (ซูพิกุลชัย) ซึปลมันน์ และคนอื่นๆ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงรูปแบบของชุมชนแออัดที่พึงปรารถนา ของผู้อาศัยในชุมชนแออัด ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายอันได้แก่ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในชุมชนแออัด 10 ชุมชน จาก 10 เขตการปกครองในเขต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าสิ่งที่ครอบครัวยุคใหม่ต้องการขอความช่วยเหลืออันเร่งด่วน เพื่อให้เกิดสภาพชุมชนที่พึงปรารถนา คือ ต้องการเห็นสภาพแวดล้อมรอบบ้านสะอาดปราศน้ำเน่าและยุง ต้องการมีบ้านและที่ดิน

มายาวิ สมบุญ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่า การใช้เวลาว่างของนักเรียนตามตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน และการใช้เวลาของนักเรียน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียนและลำดับการเกิดแตกต่างกันแต่ตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพของครอบครัว ไม่มีผลทำให้การใช้เวลาของนักเรียนแตกต่างกัน นักเรียนทุกกลุ่มในแต่ละตัวแปรเลือกใช้เวลากิจกรรมต่างๆเป็นอันดับแตกต่างกัน

มานะ หมอยาดี (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกายของนักเรียนนายเรืออากาศ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนนายเรืออากาศโรงเรียนนายเรืออากาศ ส่วนมากมีความต้องการรายวิชาเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกาย ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดคือ มีภาพยนตร์หรือเทปโทรทัศน์เกี่ยวกับกีฬา ความรู้เกี่ยวกับ

เทคนิคและทักษะการออกกำลังกาย เชิญวิทยากรมาบรรยายสาธิตวิธีการใหม่ๆ ให้แก่สมาชิก มีหน่วยงานทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ นักเรียนนายเรืออากาศส่วนมากมีความต้องการการออกกำลังกายโดยมีความต้องการกิจกรรมกีฬาตามลำดับดังนี้ แบดมินตัน ฟุตบอล โบว์ลิ่ง ยิงปืน ยิงธนู เทนนิส เทเบิลเทนนิส บาสเกตบอล วอลเลย์บอล เซปักตะกร้อ วูตวูต รักบี้ฟุตบอล ตามลำดับ และความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกาย ได้แก่ สถานที่ออกกำลังกายในร่ม สถานที่ออกกำลังกายกลางแจ้งควรมีไฟฟ้าสนาม สถานที่ออกกำลังกายตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมอยู่ใกล้ไปมาสะดวก ตู้เก็บเสื้อผ้า มีบริการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มใกล้ สถานที่ออกกำลังกายมีอุปกรณ์กีฬาที่มีคุณภาพและอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

ปัทมา รอดทั้ง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องของการใช้เวลาว่างด้วยการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนมากที่ใช้เวลาว่างด้วยการเล่นกีฬาและออกกำลังกายมีอายุระหว่าง 15-25 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่ได้ประกอบอาชีพและยังไม่มีรายได้ ประชาชนส่วนมากได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการเล่นกีฬาและออกกำลังกายจากโทรทัศน์ เล่นกีฬาและออกกำลังกายทั้งในวันธรรมดาและวันหยุดมากที่สุด ใช้เวลา 1-2 วัน/สัปดาห์ และใช้เวลาแต่ละครั้งประมาณ 10-30 นาที ในช่วงเวลา 16.00-19.00 น. ใช้สนามกีฬาของโรงเรียนหรือของหมู่บ้าน เป็นที่เล่นกีฬาและออกกำลังกายมากที่สุด กิจกรรมในร่มที่มีการนิยมเล่นมากที่สุดคือ วอลเลย์บอล กิจกรรมกลางแจ้งที่นิยมเล่นมากที่สุดคือวิ่งเหยาะ แต่กีฬาที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือฟุตบอล ประชาชนมีจุดมุ่งหมายของการเล่นกีฬา และออกกำลังกายเพื่อให้มีสุขภาพดีมากที่สุด ปัญหาการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย ด้านสถานที่คือ สถานที่ไม่มีความเพียงพอ ด้านอุปกรณ์คือ อุปกรณ์ไม่มีความเพียงพอ ปัญหาส่วนตัวของประชาชนที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ เวลาว่างไม่เพียงพอในการเล่นกีฬา และออกกำลังกาย ความต้องการรับบริการการเล่นกีฬา และออกกำลังกายของ ประชาชนในเขตภาคเหนือตอนล่างด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและด้านบุคลากรผู้ให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองด้าน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของชุมชนแออัดและการใช้เวลาว่างพบว่า การเลือกใช้เวลาว่างส่วนใหญ่จะมีความแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมและกลุ่มตัวแปรต่างๆในแต่ละช่วงวัย โดยมีการเลือกทำกิจกรรมยามว่างได้ดังนี้ การออกกำลังกาย การทำงานบ้าน การหารายได้พิเศษ การทบทวนตำราเรียน การดูโทรทัศน์และการฟังเพลง

บทที่3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร

เป็นประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 145
ครัวเรือน จำนวน 1,062 คน เป็นชาย 465 คน เป็นหญิง 397 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตาราง เครซี
และมอร์แกน (ธัญญรัตน์ วงษ์สมัย, 2542 : 35; อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan, 1970 : 607-
610) ที่ขนาดประชากร 1,062 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 320 คน เป็นชาย 131 คนเป็นหญิง 184 คน
และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชน
ชุมชนแออัดคลองลำปึก ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะของแบบสอบถามเป็น
แบบตรวจคำตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนชุมชนแออัดคลองลำปึก เขต
ดุสิต กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามแยกเป็น 2 ด้าน

ด้านสภาพ โดยมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List)
นำระดับสภาพมาแปลความหมายเป็นคะแนนร้อยละตามสภาพความเป็นจริง

ด้านปัญหา โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดโดยศึกษาสภาพและ
ปัญหาการใช้เวลาว่างที่เกี่ยวข้อง 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการและดำเนินการ
2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
3. ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ

ระดับสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่าง	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

นำระดับสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างจากคะแนนมาแปลความหมายเป็นค่าเฉลี่ยรายข้อและรายด้าน ดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2540 : 20)

ระดับปัญหาการใช้เวลาว่าง	ค่าคะแนน
มากที่สุด	4.50 – 5.00
มาก	3.50 – 4.49
ปานกลาง	2.50 – 3.49
น้อย	1.50 – 2.49
น้อยที่สุด	1.00 – 1.49

ตอนที่3เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยจะดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้างานวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสาร บทความ และหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่าง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้าง
2. แบบสอบถาม โดยกำหนดประเด็นสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่าง ที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้ เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ นำข้อมูลมาสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปักเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
3. นำแบบสอบถามฉบับร่างไปปรึกษาอาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วได้นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจและแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง จากนั้นนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเนื้อหาและหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Content Validity) จำนวน 5 ท่าน (อยู่ในภาคผนวก) หลังจากให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและให้คำแนะนำแล้วผู้วิจัยได้รวบรวมคำแนะนำต่าง ๆ ไปพิจารณากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อปรับปรุงและแก้ไขก่อนนำแบบสอบถามไปทดลองเพื่อหาความเชื่อมั่น
2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน ของชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach. 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึง ผู้เชี่ยวชาญและประธานชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญและประธานชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอความร่วมมือในการตรวจแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามไปให้ประชาชนชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร แล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร และปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมมาวิเคราะห์แต่ละข้อในแต่ละด้านโดยวิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. นำข้อมูลตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะมารวบรวมนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียงในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science Microsoft Window Release 11.0)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
- S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- f แทน จำนวนความถี่
- % แทน จำนวนร้อยละ
- OK แทน ความเหมาะสม
- NO แทน ไม่เหมาะสม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปัก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปัก จำนวน 320 คน ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม หลังจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจากจำนวน 320 ฉบับ ได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for The Social Science Microsoft Window Release 11.0) ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงลักษณะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำเสนอในรูปร้อยละ เป็นตารางประกอบความเรียงดังปรากฏในตาราง 1

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปัก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยนำเสนอในรูปของร้อยละ ดังปรากฏในตารางที่ 2 - 5

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปัก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกเป็น 3 ด้านคือ ด้านการจัดและดำเนินการ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ โดยนำเสนอในรูปของการ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นตารางประกอบความเรียงดังปรากฏในตาราง 6 - 9

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในรูปความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 แสดงลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ได้ผลการวิเคราะห์ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

รายการ	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	131	
หญิง	189	
รวม	320	100.0
อายุ		
15 – 25 ปี	153	44.32
26 ปีขึ้นไป	167	55.68
รวม	320	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 320 คน เป็นชายจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 40.90 เป็นหญิง จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 59.10 อายุ 15 – 25 ปี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 44.32 อายุ 26 ปี ขึ้นไปจำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 55.68

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลอง
ลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยนำเสนอในรูปของร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 2 - 5

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลอง
ลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานครโดยรวมทั้ง 3 ด้าน (N = 320)

รายการ		OK	NO
สภาพการใช้เวลาว่าง			
1. ด้านการจัดและดำเนินการ	f	3149	4635
	%	69.13	95.94
2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	f	3426	4138
	%	50.51	87.05
3. ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	f	3752	4205
	%	75.87	92.54
		f	10324
		%	95.51

จากตาราง 2 แสดงว่า จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการใช้เวลาว่างของประชาชน
ในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ด้านการจัดและ
ดำเนินการ สภาพที่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 69.13 สภาพที่ไม่มีความเหมาะสม
คิดเป็นร้อยละ 95.94 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพที่มีความเหมาะสม
คิดเป็นร้อยละ 50.51 สภาพที่ไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 87.05 ด้านกิจกรรม
สภาพที่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 75.87 สภาพที่ไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ
92.54 ผลรวมทั้ง 3 ด้านสภาพที่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 95.51 สภาพที่ไม่มีความ
เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 98.53

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของสภาพการใช้เวลาว่างด้านการจัดและดำเนินการของ
ประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุ

สภาพการใช้เวลาว่างด้านการจัดและ ดำเนินการ		ชาย		หญิง		15-25 ปี		26 ปีขึ้นไป	
		ok	no	ok	no	ok	no	ok	no
1.มีการสำรวจความคิดเห็นหรือความ ต้องการในกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	f	46	111	57	106	22	40	123	135
	%	14.3	34.6	18.1	33.0	7.7	12.5	38.3	41.5
2.มีนโยบายในการส่งเสริมการจัดทำ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	f	32	99	115	74	100	82	18	120
	%	10.0	30.8	35.4	23.8	31.2	25.5	5.9	37.4
3.มีการจัดทำแผนงาน / โครงการการ จัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	f	66	12	110	132	35	17	108	160
	%	20.6	3.5	34.3	41.6	11.5	5.3	33.4	49.8
4. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัด กิจกรรมต่างๆ	f	11	137	89	83	76	95	36	113
	%	3.4	42.7	28.0	25.9	23.7	29.6	11.2	35.5
5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ได้มีการ รับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	f	40	138	23	119	48	94	40	138
	%	12.5	42.1	7.8	37.6	15.0	29.3	12.5	43.2
6.มีการติดต่อประสานงานระหว่าง ประธานชุมชนและประชาชนในชุมชน	f	91	98	30	101	19	60	114	127
	%	28.1	31.1	9.6	31.2	6.1	19.2	35.5	39.4
7.การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงาน และโครงการที่วางไว้	f	15	102	96	107	137	69	36	78
	%	4.9	32.4	29.9	33.1	42.7	22.2	11.2	23.9
8.มีการดูแลและให้ความช่วยเหลือในการ ดำเนินกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	f	42	45	125	108	54	84	76	106
	%	14.0	14.4	38.4	33.2	16.4	27.1	23.7	32.8
9.การจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมี ความเหมาะสมกับความต้องการของ ประชาชน	f	12	120	77	111	53	77	80	110
	%	4.4	37.4	23.6	34.6	16.4	24.0	25.2	34.3
10.มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงาน	f	60	32	117	111	74	113	61	72
	%	15.2	9.8	36.4	34.6	23.1	35.2	19.3	22.4
11.มีการนำผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ พิเศษไปประเมินผล	f	22	64	114	120	74	50	86	109
	%	6.6	20.7	35.3	37.4	23.4	15.6	26.8	34.2
12.มีการนำผลมาทำการปรับปรุงจัด กิจกรรมนันทนาการพิเศษให้ดียิ่งขึ้น	f	44	159	102	120	41	22	102	155
	%	14.3	49.5	31.8	48.5	12.2	7.7	31.8	48.3
รวม	f	481	1117	1055	1282	733	803	880	1423
	%	14.83	34.90	32.88	41.45	22.94	25.32	25.48	44.27

จากตาราง 3 แสดงว่าสภาพในการใช้เวลาว่างของ ประชาชนชนในชุมชนแออัดคลอง ลำปำ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดและดำเนินการ จำแนกตามเพศและอายุได้ดังนี้ สภาพในการใช้เวลาว่างด้านการจัดและดำเนินการของประชาชนชนในชุมชนแออัดคลองลำปำ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

เพศชายโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 14.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 6. มีการติดต่อประสานงานระหว่างประธานชุมชนและประชาชนในชุมชน ข้อ 3. มีการจัดทำแผนงาน / โครงการการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษ และข้อ 10. มีการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 28.10 , 20.60 และ 15.20 ตามลำดับสภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 34.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 12. มีการนำผลมาทำการปรับปรุงจัดกิจกรรม นันทนาการพิเศษให้ดียิ่งขึ้น ข้อ 4. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ และข้อ 5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 49.50 , 42.10 และ 42.10 ตามลำดับ

เพศหญิงโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 32.88 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 8. มีการดูแลและให้ความช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ข้อ 10. มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน และข้อ 2. มีนโยบายในการส่งเสริมการจัดทำกิจกรรม นันทนาการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 38.40 , 36.40 และ 35.40 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 41.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 12. มีการนำผลมาทำการปรับปรุงจัดกิจกรรมนันทนาการ พิเศษให้ดียิ่งขึ้น ข้อ 3. มีการจัดทำแผนงาน / โครงการการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษ และ ข้อ 5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการ พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 48.50 , 41.60 และ 37.60 ตามลำดับ

ระดับอายุ 15 – 25 ปีโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 22.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 7. การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานและโครงการที่วางไว้ ข้อ 2. มีนโยบายในการส่งเสริมการจัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษ และข้อ 4. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม ต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 42.70 , 31.20 และ 23.70 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 25.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 10. มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน ข้อ 4. มีการชี้

แรงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ และข้อ2.มีนโยบายในการส่งเสริมการจัดทำกิจกรรม
นันทนาการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 35.20 , 29.60 และ 25.50 ตามลำดับ

ระดับอายุ 26 ปีขึ้นไปโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ
25.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด
คือ ข้อ1.มีการสำรวจความคิดเห็นหรือความต้องการในกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ข้อ 6.มีการ
ติดต่อประสานงานระหว่างประธานชุมชนและประชาชนในชุมชน และข้อ 3.มีการจัดทำแผนงาน
/ โครงการการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 38.30 , 35.50 และ 33.40 ตาม
ลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 44.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตาม
จำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 12.มีการนำผลมาทำการ
ปรับปรุงจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษให้ดียิ่งขึ้น ข้อ 5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ได้มีการรับทราบ
ระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษ และข้อ1.มีการสำรวจความคิดเห็นหรือ
ความต้องการในกิจกรรมนันทนาการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 48.30, 43.20 และ 41.50 ตามลำดับ

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของสภาพการใช้เวลาว่างด้าน สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำบัว เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุ

สภาพการใช้เวลาว่างด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก		ชาย		หญิง		15-25 ปี		26 ปีขึ้นไป	
		ok	no	ok	no	ok	no	ok	no
1.มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	f	138	46	83	53	83	96	53	88
พิเศษอย่างเพียงพอ	%	43.0	14.3	26.2	16.5	25.9	29.9	16.5	27.4
2.มีสถานที่จัดทำกิจกรรมนันทนาการ	f	88	167	13	52	6	138	74	102
พิเศษที่ได้มาตรฐาน	%	27.4	52.0	4.4	16.2	2.1	43.0	23.1	31.8
3.มีสถานที่จัดทำกิจกรรมนันทนาการ	f	96	133	67	24	101	46	123	50
พิเศษที่มีความปลอดภัย	%	29.9	41.4	20.9	7.8	31.8	14.3	38.3	15.6
4.สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	f	81	19	112	108	41	82	86	111
พิเศษมีความสะอาดที่ถูกสุขลักษณะ	%	25.5	5.9	35.3	33.6	12.8	25.8	26.8	34.6
5.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	f	123	189	20	160	113	52	72	83
พิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน	%	38.3	56.7	6.2	49.8	35.5	16.2	22.4	25.9
6.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	f	60	19	114	127	197	37	112	74
พิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการของประชาชน	%	19.2	6.1	35.5	39.4	45.2	28.2	35.3	23.1
7.สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	f	46	111	57	106	57	11	89	83
พิเศษตั้งอยู่ใกล้ชุมชนสะดวกต่อการเดินทาง	%	14.3	34.6	18.1	33.0	22.7	3.4	28.0	25.9
8.มีสถานที่เก็บอุปกรณ์ที่ปลอดภัย	f	100	82	18	120	76	95	36	113
	%	31.2	25.5	5.9	37.4	23.7	29.9	11.2	35.5
9. มียาและเวชภัณฑ์ไว้บริการ	f	12	138	44	126	48	94	40	138
	%	3.7	43.0	14.0	39.3	15.0	29.3	12.5	43.2
10.มีน้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการอย่างเพียงพอ	f	91	98	101	30	53	77	80	110
	%	28.1	31.1	31.2	9.6	16.5	24.0	25.2	34.3
11.สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	f	12	112	77	119	97	13	102	108
พิเศษมีโทรศัพท์สาธารณะไว้คอยบริการ	%	3.5	34.9	24.0	37.6	30.6	4.0	31.8	33.6
12.สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	f	100	99	82	39	78	73	74	95
พิเศษมีร้านค้าที่ทำการจัดจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มไว้คอยบริการเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน	%	31.2	30.8	25.5	12.5	24.3	23.0	23.1	29.6
รวม	f	947	1213	788	956	950	814	941	1155
	%	27.53	37.63	24.72	33.27	26.61	27.10	26.24	36.05

จากตาราง 4 แสดงว่าสภาพในการใช้เวลาว่างของ ประชาชนชนในชุมชนแออัดคลอง ลำปำ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนก ตามเพศและอายุได้ดังนี้ สภาพในการใช้เวลาว่างด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ของประชาชนชนในชุมชนแออัดคลองลำปำ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

เพศชายโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 27.53 เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ 1. มี สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ พิเศษอย่างเพียงพอ ข้อ 5 อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม นันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ข้อ 8. มีสถานที่เก็บอุปกรณ์ที่ปลอดภัย ข้อ 12.สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีร้านค้าที่ทำการจัดจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ไว้คอยบริการเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน คิดเป็นร้อยละ 43.00 , 38.30 และ 31.20 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 37.63 เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 2. มีสถานที่จัดทำ กิจกรรมนันทนาการ พิเศษที่ได้มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 56.70 , 52.00 และ 43.00 ตามลำดับ

เพศหญิงโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 24.72 เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 6.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการของ ประชาชน ข้อ 4.สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความสะอาดที่ถูกสุขลักษณะและ ข้อ 10. มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 35.50, 35.30 และ 31.20 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 33.27 เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 5.อุปกรณ์ในการจัด กิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ข้อ 6.อุปกรณ์ในการจัด กิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการของประชาชนและ ข้อ 9. มียาและเวชภัณฑ์ไว้บริการ คิดเป็นร้อยละ 49.80 , 39.40 และ 39.30 ตามลำดับ

ระดับอายุ 15 – 25 ปีโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 26.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ข้อ 6.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการ ของประชาชน ข้อ 5.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน และข้อ 3. มีสถานที่จัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษที่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 45.20 , 35.50 และ 31.80 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 27.10 เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 2.มีสถานที่จัดทำกิจกรรมนันทนาการ ข้อ1.มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษอย่าง เพียงพอ พิเศษที่ได้มาตรฐาน และข้อ 8. มีสถานที่เก็บอุปกรณ์ที่ปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 43.00 , 29.90 และ 29.90 ตามลำดับ

ระดับอายุ 26 ปีขึ้นไปโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 26.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ3.มีสถานที่จัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษที่มีความปลอดภัย ข้อ 6.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการของประชาชนและ ข้อ 11.สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีโทรศัพท์สาธารณะไว้คอย คิดเป็นร้อยละ 38.30 , 35.30 และ 31.80 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 36.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 9. มียาและเวชภัณฑ์ไว้บริการ ข้อ8.มีสถานที่เก็บอุปกรณ์ที่ปลอดภัย และข้อ 4.สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความสะอาดที่ถูกสุขลักษณะคิดเป็นร้อยละ 43.20, 35.50 และ 34.60 ตามลำดับ

ตาราง 5 จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษของ
ประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปัก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุ

สภาพการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรม นันทนาการพิเศษ		ชาย		หญิง		15-25 ปี		26 ปีขึ้นไป	
		ok	no	ok	no	ok	no	ok	no
1.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำให้ความ เหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน	f	37	197	12	74	40	138	119	23
	%	28.2	45.2	3.5	23.1	12.5	42.1	37.6	7.8
2.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำให้ความ เหมาะสมกับวัยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม	f	19	81	108	112	102	120	44	159
	%	5.9	25.2	33.6	35.3	31.3	37.4	14.3	45.5
3.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็น กิจกรรมที่เป็นการพัฒนาศักยภาพของ บุคคลในชุมชน	f	111	77	12	120	89	83	137	11
	%	34.6	23.6	4.4	37.4	28.0	25.9	42.7	3.4
4.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็น กิจกรรมที่เป็นการพัฒนาความเป็นผู้นำให้ กับประชาชนในชุมชน	f	22	41	102	155	98	91	30	101
	%	7.7	12.2	31.8	48.3	31.1	28.1	9.6	31.2
5.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็น กิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้รู้จักมี ความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์	f	53	77	110	80	91	98	30	101
	%	16.5	24.0	34.3	25.2	28.1	31.1	9.6	31.2
6.กิจกรรมที่สามารถทำให้กลุ่มคน ในชุมชน มีความรัก ความสามัคคีต่อกัน ภายในชุมชนมากยิ่งขึ้น	f	64	22	114	120	138	40	94	48
	%	20.7	6.6	35.3	37.4	43.2	12.5	29.3	15.0
7.กิจกรรมที่สามารถช่วยในการ ต่อต้านยาเสพติด	f	45	42	108	125	113	36	95	76
	%	14.4	14.0	33.2	38.4	35.5	11.2	29.6	23.7
8.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็น การพัฒนาส่งเสริมทางสติปัญญา	f	83	96	53	88	114	127	19	60
	%	25.9	29.9	16.5	27.4	35.3	39.4	6.1	19.2
9.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำ พัฒนาส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์	f	12	138	44	126	83	72	52	113
	%	3.7	43.0	14.0	39.3	25.9	22.4	16.2	35.5
10.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชน จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ	f	95	74	73	78	137	11	83	89
	%	29.6	23.1	23.0	24.3	42.7	3.4	25.9	28.0
11.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชน จัดขึ้นเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการบุคคล วัยต่างๆภายในชุมชน	f	123	189	160	20	101	30	98	91
	%	38.3	56.7	49.8	6.2	31.2	9.6	31.1	28.1
12. กิจกรรมที่ทำเป็นเน้นเพื่อการพักผ่อน	f	111	86	41	82	114	127	19	60
	%	34.6	26.8	12.8	25.8	35.5	39.4	6.1	19.2
รวม	f	725	1120	937	1180	1220	973	820	932
	%	26.01	30.73	26.02	36.78	38.03	30.25	25.81	28.78

จากตาราง 5 แสดงว่าสภาพในการใช้เวลาว่างของ ประชาชนชนในชุมชนแออัดคลอง ลำปำ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ จำแนกตามเพศและอายุได้ ดังนี้ สภาพในการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษของประชาชนชนในชุมชนแออัด คลองลำปำ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

เพศชายโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 26.01 เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 11.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชนจัดขึ้นเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการบุคคลวัยต่างๆ ภายในชุมชน ข้อ3.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็น กิจกรรมที่เป็นการพัฒนาศักยภาพของ บุคคลในชุมชนและข้อ12. กิจกรรมที่ทำเป็นเน้นเพื่อการพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 38.30 , 34.60 และ 34.60 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 30.73 เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 11.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชนจัดขึ้นเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการบุคคลวัยต่างๆ ภายในชุมชน ข้อ 1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความ เหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุม ชนและข้อ 9.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำพัฒนาส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ คิดเป็นร้อย ละ 56.70 , 45.20 และ 43.00 ตามลำดับ

เพศหญิงโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 26.02 เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ11.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชนจัดขึ้นเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการบุคคลวัยต่างๆ ภายในชุมชน ข้อ 6.กิจกรรมที่สามารถทำให้กลุ่มคน ในชุมชน มีความรัก ความสามัคคีต่อกันภายในชุมชนมากยิ่งขึ้น และข้อ7.กิจกรรมที่สามารถช่วยในการต่อต้านยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 49.80 , 35.30 และ 33.60 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็น ร้อยละ 36.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสม มากที่สุดคือ ข้อ 4.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาความเป็นผู้นำให้ กับประชาชนในชุมชน ข้อ9.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำพัฒนาส่งเสริมความฉลาดทาง อารมณ์ และข้อ7.กิจกรรมที่สามารถช่วยในการต่อต้านยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 48.30 , 39.30 และ 38.40 ตามลำดับ

ระดับอายุ 15 – 25 ปีโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 38.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ข้อ 6.กิจกรรมที่สามารถทำให้กลุ่มคน ในชุมชน มีความรัก ความสามัคคีต่อกันภายใน ชุมชนมากยิ่งขึ้น 10.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชน จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ และข้อ 8.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำการพัฒนาส่งเสริมทางสติปัญญาคิดเป็นร้อยละ 43.20 , 42.70 และ 35.50 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 30.25

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน ข้อ12. กิจกรรมที่ทำเป็นเน้นเพื่อการพักผ่อน และข้อ 8.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นการพัฒนาส่งเสริมทางสติปัญญาคิดเป็นร้อยละ 42.10 , 39.40 และ 39.40 ตามลำดับ

ระดับอายุ 26 ปีขึ้นไปโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 25.81 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ3.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาศักยภาพของ บุคคลในชุมชน ข้อ 1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน และ ข้อ11.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชนจัดขึ้นเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการบุคคลวัยต่างๆภายในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 42.70 , 37.60 และ 31.10 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 28.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ2.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความเหมาะสมกับวัยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม ข้อ 9.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำพัฒนาส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ ข้อ 4.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาความเป็นผู้นำให้กับประชาชนในชุมชน และข้อ 5.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้รู้จักมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์คิดเป็นร้อยละ 45.50 , 35.50 และ 31.20 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกเป็น 3 ด้านคือ ด้านการจัดและดำเนินการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ โดยนำเสนอในรูปแบบของการ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นตารางประกอบความเรียงดังปรากฏในตาราง 6 - 9

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัญหาการใช้เวลาว่าง ของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน (N=320)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ปัญหาการใช้เวลาว่าง			
1. ด้านการจัดและดำเนินการ	3.07	.28	ปานกลาง
2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก	2.44	.25	น้อย
3. ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	3.29	.33	ปานกลาง
รวม	2.93	.29	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า ปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}_x = 2.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) ด้านการจัดและดำเนินการ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) ส่วนด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัญหาการใช้เวลาว่างด้านการจัดและดำเนินการ ของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุ

ข้อ	ปัญหาการใช้เวลาว่าง ด้านการจัดและดำเนินการ	ชาย			หญิง			15-25 ปี			26ปีขึ้นไป		
		N = 131			N = 189			N = 153			N = 167		
		$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	มีการสำรวจความคิดเห็น หรือความต้องการในกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	3.61	.79	มาก	3.48	.73	ปานกลาง	3.54	.72	มาก	3.52	.79	มาก
2.	มีนโยบายในการส่งเสริมการจัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	2.85	.64	ปานกลาง	2.85	.75	ปานกลาง	2.87	.62	ปานกลาง	2.83	.78	ปานกลาง
3.	มีการจัดทำแผนงาน / โครงการการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	2.56	.69	ปานกลาง	2.63	.72	ปานกลาง	2.55	.72	ปานกลาง	2.65	.69	ปานกลาง
4.	มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ	2.56	.64	ปานกลาง	2.40	.65	น้อย	2.49	.62	น้อย	2.44	.68	น้อย
5.	มีการประชาสัมพันธ์ให้ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	3.62	1.15	มาก	3.80	1.05	มาก	3.68	1.09	มาก	3.78	1.10	มาก
6.	มีการติดต่อประสานงานระหว่างประธานชุมชนและประชาชนในชุมชน	3.62	1.07	มาก	3.31	1.21	ปานกลาง	3.46	1.09	ปานกลาง	3.41	1.23	ปานกลาง
7.	การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานและโครงการที่วางไว้	2.53	.68	ปานกลาง	2.57	.69	ปานกลาง	2.57	.74	ปานกลาง	2.54	.63	ปานกลาง
8.	มีการดูแลและให้ความช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	2.90	.86	ปานกลาง	2.89	.84	ปานกลาง	2.90	.81	ปานกลาง	2.89	.89	ปานกลาง
9.	การจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเหมาะสมกับความต้องการของประชาชน	2.72	.90	ปานกลาง	3.06	.92	ปานกลาง	2.92	.95	ปานกลาง	2.92	.91	ปานกลาง
10.	มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงาน	3.90	.80	มาก	3.76	.85	มาก	3.57	.82	มาก	3.77	.84	มาก
11.	มีการนำผลการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษไปประเมินผล	2.59	.90	ปานกลาง	2.56	1.05	ปานกลาง	2.57	.99	ปานกลาง	2.57	1.00	ปานกลาง
12.	มีการนำผลมาทำการปรับปรุงจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษให้ดียิ่งขึ้น	3.49	.63	ปานกลาง	3.84	.59	ปานกลาง	3.59	.55	มาก	3.39	.64	ปานกลาง
รวม		3.08	.28	ปานกลาง	3.06	.27	ปานกลาง	3.08	.27	ปานกลาง	3.06	.28	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่าปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปัก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดและดำเนินการ จำแนกตามเพศและอายุได้ดังนี้ ปัญหาการใช้เวลาว่างด้านการจัดและดำเนินการของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปัก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ของเพศชายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 10. มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.90$) ข้อ 6. มีการติดต่อประสานงานระหว่างประชาชนชุมชนและประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 3.62$) และข้อ 5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับข้อ

เพศหญิงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.80$) ข้อ 10. มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.76$) ข้อ 12. มีการนำผลมาทำการปรับปรุงจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษให้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.84$) และตามลำดับข้อ

อายุ 15 – 25 ปีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.68$) ข้อ 12. มีการนำผลมาทำการปรับปรุงจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษให้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.59$) และข้อ 10. มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.57$) และตามลำดับข้อ

อายุ 26 ปีขึ้นไปโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.78$) ข้อ 10. มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.77$) และข้อ 1. มีการสำรวจความคิดเห็นหรือความต้องการในกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับข้อ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัญหาการใช้เวลาว่างด้าน
สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปักเขต
ดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุ

ข้อ ปัญหาการใช้เวลาว่าง ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	ชาย			หญิง			15-25ปี			26ปีขึ้นไป		
	N = 131			N = 189			N = 153			N = 167		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. มีสถานที่ในการจัดกิจกรรม	3.87	.77	มาก	3.79	.78	มาก	3.54	.72	มาก	3.52	.79	มาก
นันทนาการพิเศษอย่างเพียงพอ												
2. มีสถานที่จัดทำกิจกรรม	3.43	.66	ปานกลาง	3.43	.61	มาก	2.87	.62	ปานกลาง	2.83	.78	ปานกลาง
นันทนาการพิเศษที่ได้มาตรฐาน												
3. มีสถานที่จัดทำกิจกรรม	2.73	.83	ปานกลาง	2.56	.87	ปานกลาง	2.55	.72	ปานกลาง	2.65	.69	ปานกลาง
นันทนาการพิเศษที่มีความปลอดภัย												
4. สถานที่ในการจัดกิจกรรม	2.23	.79	น้อย	2.23	.79	น้อย	2.49	.62	น้อย	2.44	.68	น้อย
นันทนาการพิเศษมีความสะอาด												
ถูกสุขลักษณะ												
5. อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม	3.78	.86	มาก	4.01	.85	มาก	3.68	1.09	มาก	3.78	1.10	มาก
นันทนาการพิเศษมีคุณภาพและ												
ได้มาตรฐาน												
6. อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม	3.67	.85	มาก	4.00	.91	มาก	3.46	1.09	ปานกลาง	3.41	1.23	ปานกลาง
นันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและ												
ตรงกับความต้องการของประชาชน												
7. สถานที่ในการจัดกิจกรรม	1.94	.72	น้อย	1.66	.85	น้อย	12.57	.74	ปานกลาง	2.54	.63	ปานกลาง
นันทนาการพิเศษตั้งอยู่ใกล้ชุมชน												
สะดวกต่อการเดินทาง												
8. มีสถานที่เก็บอุปกรณ์ที่ปลอดภัย	3.03	.82	น้อย	3.11	1.49	ปานกลาง	2.90	.81	ปานกลาง	2.89	.89	ปานกลาง
9. มียาและเวชภัณฑ์ไว้บริการ	2.08	.78	น้อย	1.97	.70	น้อย	2.92	.95	ปานกลาง	2.92	.91	ปานกลาง
10. น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการอย่าง	1.90	.89	น้อย	1.98	.82	น้อย	3.57	.82	มาก	3.77	.84	มาก
เพียงพอ												
11. สถานที่ในการจัดกิจกรรม	2.00	.82	น้อย	1.97	.83	น้อย	2.57	.99	ปานกลาง	2.57	1.00	ปานกลาง
นันทนาการพิเศษมีโทรทัศน์สาธารณะ												
ไว้คอยบริการ												
12. สถานที่ในการจัดกิจกรรม	1.96	.71	น้อย	2.04	.84	น้อย	3.59	.55	มาก	3.39	.64	ปานกลาง
นันทนาการพิเศษมีร้านจำหน่ายอาหาร												
จัดจำหน่ายอาหารละเล็กละน้อย												
ไว้คอยบริการเพียงพอต่อ												
ความต้องการ												
รวม	2.43	.22	น้อย	2.44	.27	น้อย	2.42	.24	น้อย	2.45	.27	น้อย

จากตาราง 8 แสดงว่าปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามเพศ และอายุได้ดังนี้ ปัญหาการใช้เวลาว่างด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ของเพศชายโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ1.มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.87$) ข้อ6.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 3.87$) ข้อ 5.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.78$) และข้อ2.มีสถานที่จัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.43$) ตามลำดับข้อ

เพศหญิงโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 5. อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 4.01$) ข้อ6.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 4.00$) และข้อ1.มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับข้อ

อายุ 15 – 25 ปีโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 5.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.68$) ข้อ 12.สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีร้านค้าที่ทำการจัดจำหน่ายอาหารเครื่องดื่มไว้อย่างบริการเพียงพอต่อความต้องการ ($\bar{X} = 3.59$) และข้อ10.น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.57$) ตามลำดับข้อ

อายุ 26 ปีขึ้นไปโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 5.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.78$) ข้อ10.น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.77$) และข้อ1.มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับข้อ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัญหาการใช้เวลาว่างด้าน
กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุ

ข้อ	ปัญหาการใช้เวลาว่าง ด้านกิจกรรมนันทนาการ พิเศษ	ชาย			หญิง			15-25ปี			26ปีขึ้นไป		
		N = 131			N = 189			N = 153			N = 167		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความ เหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน	4.11	.76	มาก	4.15	.92	มาก	3.81	.76	มาก	3.84	.79	มาก
2.	กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความ เหมาะสมกับวัยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม	3.82	.84	มาก	3.79	.96	มาก	3.41	.62	ปานกลาง	3.44	.64	ปานกลาง
3.	กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็น กิจกรรมที่เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคล ในชุมชน	3.24	.92	ปานกลาง	3.24	.94	ปานกลาง	2.66	.85	ปานกลาง	2.59	.85	ปานกลาง
4.	กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็น กิจกรรมที่เป็นการพัฒนาความเป็นผู้นำให้ กับประชาชนในชุมชน	3.11	.88	ปานกลาง	3.31	.81	ปานกลาง	2.22	.79	น้อย	2.24	.80	น้อย
5.	กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็น กิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้รู้จักมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์	3.51	.78	มาก	3.23	.90	ปานกลาง	3.90	.85	มาก	3.94	.88	มาก
6.	กิจกรรมที่สามารถทำให้กลุ่มคน ในชุมชน มีความรัก ความสามัคคีต่อกัน ภายในชุมชนมากยิ่งขึ้น	2.00	.81	น้อย	2.01	.84	น้อย	3.98	.87	มาก	3.91	.91	มาก
7.	กิจกรรมที่สามารถช่วยในการ ต่อต้านยาเสพติด	3.49	.98	ปานกลาง	3.52	.99	มาก	1.86	.80	น้อย	2.07	.79	น้อย
8.	กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็น การพัฒนาส่งเสริมทางสติปัญญา	3.78	.87	มาก	3.76	.95	มาก	3.00	.86	ปานกลาง	3.15	1.53	ปานกลาง
9.	กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำ สามารถพัฒนาส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์	3.61	.98	มาก	3.72	.92	มาก	2.01	.73	น้อย	2.02	.74	น้อย
10.	กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทาง ชุมชน จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ	2.95	1.07	ปานกลาง	3.43	1.08	ปานกลาง	1.96	.84	น้อย	1.94	.87	น้อย
11.	กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทาง ชุมชนจัดขึ้นเป็นการเสริมสร้างพัฒนา การบุคคลวัยต่างๆภายในชุมชน	3.52	.73	มาก	3.63	.84	มาก	2.02	.83	น้อย	1.95	.88	น้อย
12.	กิจกรรมที่ทำเป็นเน้นเพื่อการพักผ่อน	2.04	.87	น้อย	2.04	.89	น้อย	2.01	.79	น้อย	2.01	.79	น้อย
รวม		3.26	.28	มาก	3.32	.36	มาก	3.28	.37	มาก	3.31	.29	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่าปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ จำแนกตามเพศและอายุได้ดังนี้ ปัญหาการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ของเพศชายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากใน ข้อ1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน ($\bar{X} = 4.11$) ข้อ 2. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำความเหมาะสมกับวัยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.82$) และข้อ8.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นการพัฒนาส่งเสริมทางสติปัญญา($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับข้อ

เพศหญิงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ1.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน ($\bar{X} = 4.15$) ข้อ2. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำความเหมาะสมกับวัยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.79$) และข้อ8.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นการพัฒนาส่งเสริมทางสติปัญญา($\bar{X} = 3.76$) ตามลำดับข้อ

อายุ 15 – 25 ปีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 6.กิจกรรมที่สามารถทำให้กลุ่มคนในชุมชน มีความรัก ความสามัคคีต่อกันภายในชุมชนมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.98$) ข้อ 5. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้รู้จักมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.90$) และข้อ1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับข้อ

อายุ 26 ปีขึ้นไปโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากใน ข้อ5. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้รู้จักมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.94$) ข้อ 6.กิจกรรมที่สามารถทำให้กลุ่มคนในชุมชน มีความรัก ความสามัคคีต่อกันภายในชุมชนมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.91$) และข้อ1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน ($\bar{X} = 3.84$) ตามลำดับข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1. การจัดการและดำเนินการ

- 1.1 ต้องการให้มีการดูแลในเรื่องของการจัดกิจกรรมที่ช่วยในการต่อต้านยาเสพติดอยากให้มีการจัดงานทุกปี
 - 1.2 อยากให้มีนโยบายในการจัดงานให้มีความชัดเจนและครอบคลุมเพื่อให้ได้ปรับปรุงและพัฒนาต่อไป
 - 1.3 ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารก่อนการจัดทำกิจกรรมโดยแจ้งสถานที่ วัน และเวลา ให้มีความชัดเจน
 - 1.4 ต้องการให้มีการแจกของรางวัลให้กับบุคคลที่เข้าร่วมงานกันมากๆ
 - 1.5 ควรจัดสถานที่ที่มีความเหมาะสมและเรื่องของการประสานงานกับคนในชุมชน
 - 1.6 ต้องการให้ทางเขตและประธานชุมชนได้มีการจัดและประสานงานกันหา กิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ให้เข้ามาอบรม เช่นในเรื่องของการเรียนคอมพิวเตอร์ในเวลาว่าง หรือการประดิษฐ์สิ่งของช่วยๆ เพื่อจำหน่าย
 - 1.7 ต้องการให้มีการจัดตั้งอาสาสมัครเป็นหน่วยๆ
 - 1.8 ต้องการให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละครั้ง
- ##### 2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
- 2.1 อยากให้หาอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้นกว่านี้เพื่อเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน
 - 2.2 ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ในด้านของการประกาศเสียงตามสายเพื่อให้ได้มีการรับข่าวสารมากขึ้น
 - 2.3 ต้องการให้มีเครื่องขยายเสียง ลำโพง สำหรับการประชาสัมพันธ์
 - 2.4 อยากให้มีการรักษาความสะอาดและมีการรักษาความปลอดภัยของสถานที่มากกว่านี้
 - 2.5 อยากให้มีสถานที่ที่เป็นของส่วนตัวไม่ต้องไปใช้สถานที่ของวัดและตลาดและเรื่องของอุปกรณ์ต้องการให้มีมากกว่านี้
 - 2.6 ต้องการอุปกรณ์ทำความสะอาดชุมชนเพื่อสุขภาพและอนามัยที่ดีของคนในชุมชน
 - 2.7 ต้องการให้มีตู้ยาสามัญประจำกลางชอยเพื่อความสะดวกของผู้เข้ารับบริการ

3. ด้านลักษณะกิจกรรม

3.1 อยากให้มีการจัดกิจกรรมบ่อยๆและมีกิจกรรมที่มีความหลากหลายมากกว่านี้
เช่น การแข่งกินวิบาก ประกวดร้องเพลง เพื่อเป็นการประสานความสามัคคี

3.2 อยากให้กิจกรรมที่ทำมีความเหมาะสมกับสภาพและวัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3.3 อยากให้มีคนในชุมชนร่วมทำกิจกรรมร่วมกันมากๆ

3.4 ต้องการให้ประธานและบุคคลในชุมชนร่วมกันจัดงานตามเทศกาลที่เกิดขึ้น
ทุกเทศกาล

3.5 ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีการส่งเสริมด้านสติปัญญาและวิธีการดำเนินชีวิต

3.6 อยากให้มีการจัดพาไปทัศนศึกษาสถานที่ (ทัศนศึกษาสถานนอกสถานที่)

3.7 กิจกรรมที่จัดกระทำควรมีความชัดเจนมากกว่านี้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เรื่อง สภาพและปัญหาการใช้เวลารว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบวิจัย ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เวลารว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

สภาพและปัญหาการใช้เวลารว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ที่มาจากประชาชนในชุมชนคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางของเครซีและมอร์แกน (ธัญญรัตน์ วงษ์สมัย. 2542 : 35; อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) ที่ขนาดประชากร 1,062 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 320 คน เป็นชาย 131 คนเป็นหญิง 189 คน และใช้วิธีการสุ่มแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการใช้เวลารว่างของประชาชนชุมชนแออัดคลองลำปึก ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการใช้เวลารว่างของประชาชนชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามแยกเป็น 2 ด้าน

ด้านสภาพ โดยมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List) นำระดับสภาพมาแปลความหมายเป็นคะแนนร้อยละตามสภาพความเป็นจริง

ด้านปัญหา โดยมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

โดยศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างที่เกี่ยวข้อง 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดและดำเนินการ
2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
3. ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาวิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจงความถี่และเปลี่ยนเป็นค่าร้อยละ
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์แต่ละข้อในแต่ละด้านโดยวิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. นำข้อมูลตอนที่ 3 มาสรุปในรูปความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ สภาพและปัญหาในการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัด คลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 320 คน เป็นชายจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 40.90 เป็นหญิงจำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 59.10 อายุ 15 – 25 ปี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 44.32 อายุ 26 ปี ขึ้นไปจำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 55.68

ตอนที่ 2 ผลของการศึกษาสภาพการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัด คลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวม ดังนี้

2.1 จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัด คลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ด้านการจัดและดำเนินการ สภาพที่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 69.13 สภาพที่ไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 95.94 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพที่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 50.51 สภาพ

ที่ไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 87.05 ด้านกิจกรรม สภาพที่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 75.87 สภาพที่ไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 92.54 ผลรวมทั้ง 3 ด้าน สภาพที่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 95.51 สภาพที่ไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 98.53

2.2 สภาพในการใช้เวลาว่างของ ประชาชนชนในชุมชนแออัดคลองลำปำ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดและดำเนินการ จำแนกตามเพศและอายุได้ดังนี้
สภาพในการใช้เวลาว่างด้านการจัดและดำเนินการของประชาชนชนในชุมชนแออัดคลองลำปำ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

เพศชายโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 14.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 6.มีการติดต่อประสานงานระหว่างประธานชุมชนและประชาชนในชุมชน ข้อ 3.มีการจัดทำแผนงาน / โครงการการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษ และข้อ 10. มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 28.10 , 20.60 และ 15.20ตามลำดับสภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 34.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 12 .มีการนำผลมาทำการปรับปรุงจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษให้ดียิ่งขึ้น ข้อ 4. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ และ ข้อ 5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 49.50 , 42.10 และ 42.10 ตามลำดับ

เพศหญิงโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 32.88 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 8. มีการดูแลและให้ความช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ข้อ 10. มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน และข้อ 2.มีนโยบายในการส่งเสริมการจัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 38.40 , 36.40 และ 35.40 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 41.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 12.มีการนำผลมาทำการปรับปรุงจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษให้ดียิ่งขึ้น ข้อ 3. มีการจัดทำแผนงาน / โครงการการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษ และข้อ 5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 48.50 , 41.60 และ 37.60 ตามลำดับ

ระดับอายุ 15 – 25 ปีโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 22.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 7.การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานและโครงการที่วางไว้ ข้อ 2 มีนโยบายในการส่งเสริม

การจัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษ และข้อ 4. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 42.70 , 31.20 และ 23.70 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 25.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 10. มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน ข้อ 4. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ และข้อ 2. มีนโยบายในการส่งเสริมการจัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 35.20, 29.60 และ 25.50 ตามลำดับ

ระดับอายุ 26 ปีขึ้นไปโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 25.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 1. มีการสำรวจความคิดเห็นหรือความต้องการในกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ข้อ 6. มีการติดต่อประสานงานระหว่างประชาชนและชุมชนในชุมชน และข้อ 3. มีการจัดทำแผนงาน / โครงการการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 38.30 , 35.50 และ 33.40 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 44.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 12. มีการนำผลมาทำการปรับปรุงจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษให้ดียิ่งขึ้น ข้อ 5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษ และข้อ 1. มีการสำรวจความคิดเห็นหรือความต้องการในกิจกรรมนันทนาการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 48.30 , 43.20 และ 41.50 ตามลำดับ

2.3 สภาพในการใช้เวลาว่างของ ประชาชนชนในชุมชนแออัดคลองลำปักษ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามเพศและอายุได้ดังนี้ สภาพในการใช้เวลาว่างด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ของประชาชนชนในชุมชนแออัดคลองลำปักษ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

เพศชายโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 27.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ 1. มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ พิเศษอย่างเพียงพอ ข้อ 5 อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ข้อ 8. มีสถานที่เก็บอุปกรณ์ที่ปลอดภัย ข้อ 12. สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีร้านค้าที่ทำการจัดจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มไว้คอยบริการเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน คิดเป็นร้อยละ 43.00 , 38.30 และ 31.20 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 37.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 2. มีสถานที่จัดทำกิจกรรมนันทนาการ พิเศษที่ได้มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 56.70 , 52.00 และ 43.00 ตามลำดับ

เพศหญิงโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 24.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 6.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการของประชาชน ข้อ 4.สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความสะอาดที่ถูกสุขลักษณะและข้อ 10. มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 35.50, 35.30 และ 31.20 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 33.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 5.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ข้อ 6.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการของประชาชนและข้อ 9. มียาและเวชภัณฑ์ไว้บริการ คิดเป็นร้อยละ 49.80 , 39.40 และ 39.30 ตามลำดับ

ระดับอายุ 15 – 25 ปีโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 26.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 6.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการของประชาชน ข้อ 5.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน และข้อ 3. มีสถานที่จัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษที่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 45.20 , 35.50 และ 31.80 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 27.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 2.มีสถานที่จัดทำกิจกรรมนันทนาการ ข้อ1.มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษอย่างเพียงพอ พิเศษที่ได้มาตรฐาน และข้อ 8. มีสถานที่เก็บอุปกรณ์ที่ปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 43.00 , 29.90 และ 29.90 ตามลำดับ

ระดับอายุ 26 ปีขึ้นไปโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 26.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ3.มีสถานที่จัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษที่มีความปลอดภัย ข้อ 6.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการของประชาชนและ ข้อ 11.สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีโทรศัพท์สาธารณะไว้คอย คิดเป็นร้อยละ 38.30 , 35.30 และ 31.80 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 36.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 9. มียาและเวชภัณฑ์ไว้บริการ ข้อ8.มีสถานที่เก็บอุปกรณ์ที่ปลอดภัย และข้อ 4.สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความสะอาดที่ถูกสุขลักษณะคิดเป็นร้อยละ 43.20 , 35.50 และ 34.60 ตามลำดับ

2.4 สภาพในการใช้เวลาว่างของ ประชาชนชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ จำแนกตามเพศและอายุได้ดังนี้ สภาพในการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษของประชาชนชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

เพศชายโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 26.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 11.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชนจัดขึ้นเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการบุคคลวัยต่าง ๆ ภายในชุมชน ข้อ3.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็น กิจกรรมที่เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลในชุมชนและข้อ12. กิจกรรมที่ทำเป็นเน้นเพื่อการพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 38.30 , 34.60 และ 34.60 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 30.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชนจัดขึ้นเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการบุคคลวัยต่าง ๆ ภายในชุมชน ข้อ 1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความ เหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชนและข้อ 9.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำพัฒนาส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ คิดเป็นร้อยละ 56.70 , 45.20 และ 43.00 ตามลำดับ

เพศหญิงโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 26.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ11.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชนจัดขึ้นเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการบุคคลวัยต่าง ๆ ภายในชุมชน ข้อ 6.กิจกรรมที่สามารถทำให้กลุ่มคน ในชุมชน มีความรัก ความสามัคคีต่อกันภายในชุมชนมากยิ่งขึ้น และข้อ7.กิจกรรมที่สามารถช่วยในการต่อต้านยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 49.80 , 35.30 และ 33.60 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 36.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 4.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาความเป็นผู้นำให้กับประชาชนในชุมชน ข้อ 9. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำพัฒนาส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ และข้อ7.กิจกรรมที่สามารถช่วยในการต่อต้านยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 48.30 , 39.30 และ 38.40 ตามลำดับ

ระดับอายุ 15 – 25 ปีโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 38.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 6.กิจกรรมที่สามารถทำให้กลุ่มคน ในชุมชน มีความรัก ความสามัคคีต่อกันภายในชุมชนมากยิ่งขึ้น 10.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชน จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ และข้อ 8.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นการพัฒนาส่งเสริมทางสติปัญญาคิดเป็นร้อยละ 43.20 , 42.70

และ 35.50 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 30.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ 1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน ข้อ12. กิจกรรมที่ทำเป็นเน้นเพื่อการพักผ่อน และข้อ 8.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นการพัฒนาส่งเสริมทางสติปัญญาคิดเป็นร้อยละ 42.10 , 39.40 และ 39.40 ตามลำดับ

ระดับอายุ 26 ปีขึ้นไปโดยรวมส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดีมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 25.81 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ3.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาศักยภาพของ บุคคลในชุมชน ข้อ 1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน และ ข้อ11.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชนจัดขึ้นเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการบุคคลวัยต่างๆภายในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 42.70 , 37.60 และ 31.10 ตามลำดับ สภาพที่ไม่ดีไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 28.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามจำนวนและค่าร้อยละพบว่า ข้อที่ไม่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อ2.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความเหมาะสมกับวัยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม ข้อ 9.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำพัฒนาส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ ข้อ 4.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาความเป็นผู้นำให้กับประชาชนในชุมชน และข้อ 5.กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้รู้จักมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์คิดเป็นร้อยละ 45.50 , 35.50 และ 31.20 ตามลำดับ

ผลของการศึกษาปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัด คลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ดังนี้

2.5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัญหาการใช้เวลาว่างด้านของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 อยู่ในระดับมาก ด้านการจัดและดำเนินค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 อยู่ในระดับปานกลาง และด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 อยู่ในระดับน้อย

2.6 ปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดและการดำเนินการ จำแนกตามเพศและอายุได้ดังนี้ ปัญหาการใช้เวลาว่างด้านการจัดและดำเนินการของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ของเพศชายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ10. มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.90$) ข้อ 6. มีการติดต่อประสานงานระหว่างประชาชนชุมชนและ

ประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 3.62$) และข้อ5.มีการประชาสัมพันธ์ให้ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับข้อ

เพศหญิงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ5.มีการประชาสัมพันธ์ให้ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.80$) ข้อ10. มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.76$) ข้อ 12.มีการนำผลมาทำการปรับปรุงจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษให้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.84$) และตามลำดับข้อ

อายุ 15 – 25 ปีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ5.มีการประชาสัมพันธ์ให้ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.68$) ข้อ 12.มีการนำผลมาทำการปรับปรุงจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษให้ดียิ่งขึ้น ($\bar{x} = 3.59$) และข้อ10. มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.57$) และตามลำดับข้อ

อายุ 26 ปีขึ้นไปโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ5.มีการประชาสัมพันธ์ให้ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัดทำกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.78$) ข้อ10. มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.77$) และข้อ 1. มีการสำรวจความคิดเห็น หรือความต้องการในกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับข้อ

2.7 ปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต

กรุงเทพมหานคร ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามเพศและอายุได้ดังนี้ ปัญหาการใช้เวลาว่างด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ของเพศชายโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ1.มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.87$) ข้อ6.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 3.87$) ข้อ 5.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.78$) และข้อ2.มีสถานที่จัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.43$) ตามลำดับข้อ

เพศหญิงโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 5.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 4.01$) ข้อ6.อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม

นันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 4.00$) และข้อ 1. มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับข้อ

อายุ 15 – 25 ปีโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 5. อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.68$) ข้อ 12. สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีร้านค้าที่ทำการจัดจำหน่ายอาหารเครื่องดื่มไว้คอยบริการเพียงพอต่อความต้องการ ($\bar{X} = 3.59$) และข้อ 10. น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.57$) ตามลำดับข้อ

อายุ 26 ปีขึ้นไปโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 5. อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.78$) ข้อ 10. น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.77$) และข้อ 1. มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับข้อ

2.8 ปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ จำแนกตามเพศและอายุได้ดังนี้ ปัญหาการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ของเพศชายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่มีความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน ($\bar{X} = 4.11$) ข้อ 2. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความเหมาะสมกับวัยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.82$) และข้อ 8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ดำเนินการพัฒนาส่งเสริมทางสติปัญญา ($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับข้อ

เพศหญิงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน ($\bar{X} = 4.15$) ข้อ 2. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความเหมาะสมกับวัยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.79$) และข้อ 8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ดำเนินการพัฒนาส่งเสริมทางสติปัญญา ($\bar{X} = 3.76$) ตามลำดับข้อ

อายุ 15 – 25 ปีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากในข้อ 6. กิจกรรมที่สามารถทำให้กลุ่มคนในชุมชน มีความรัก ความสามัคคีต่อกันภายในชุมชนมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.98$)

ข้อ5. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้รู้จักมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.90$) และข้อ1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับข้อ

อายุ 26 ปีขึ้นไปโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ พบว่าอยู่ในระดับมากมีดังนี้ คือ ที่พบมากใน ข้อ5. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้รู้จักมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.94$) ข้อ 6. กิจกรรมที่สามารถทำให้กลุ่มคนในชุมชน มีความรัก ความสามัคคีต่อกันภายในชุมชนมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.91$) และข้อ1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทำมีความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน ($\bar{X} = 3.84$) ตามลำดับข้อ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยนำเสนอในรูปของความเรียงสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการจัดการและดำเนินการ

- 1.1 ต้องการให้มีการดูแลในเรื่องของการจัดกิจกรรมที่ช่วยในการต่อต้านยาเสพติด
- 1.2 อยากให้มีการจัดงานทุกปี
- 1.3 อยากให้มีนโยบายในการจัดงานให้มีความชัดเจนและครอบคลุมเพื่อให้ได้

ปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

- 1.4 ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารก่อนการจัดทำกิจกรรมโดยแจ้งสถานที่ วัน และเวลาให้มีความชัดเจน
- 1.5 ต้องการให้มีการแจกของรางวัลให้กับบุคคลที่เข้าร่วมงานกันมากๆ
- 1.6 ควรจัดสถานที่ที่มีความเหมาะสมและเรื่องของการประสานงานกับคนในชุมชน
- 1.7 ต้องการให้ทางเขตและประชาชนชุมชนได้มีการจัดและประสานงานกันหากิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ให้เข้ามาอบรม เช่นในเรื่องของการเรียนคอมพิวเตอร์ในเวลาว่าง หรือการประดิษฐ์สิ่งของชั่วคราวเพื่อจำหน่าย

- 1.8 ต้องการให้มีการจัดตั้งอาสาสมัครเป็นหน่วยๆ
- 1.9 ต้องการให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีการติดตามและประเมินผล

การดำเนินงานในแต่ละครั้ง

2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

- 2.1 อยากให้หาอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้นกว่านี้เพื่อเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน

2.2 ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ในด้านของการประกาศเสียงตามสายเพื่อให้ได้มี
การรับข่าวสารมากขึ้น

2.3 ต้องการให้มีเครื่องขยายเสียง ลำโพง สำหรับการประชาสัมพันธ์

2.4 อยากให้มีการรักษาความสะอาดและมีการรักษาความปลอดภัยของสถานที่
มากกว่านี้

2.5 อยากให้มีสถานที่ที่เป็นของส่วนตัวไม่ต้องไปใช้สถานที่ของวัดและตลาดและเรื่อง
ของอุปกรณ์ต้องการให้มีมากกว่านี้

2.6 ต้องการอุปกรณ์ทำความสะอาดชุมชนเพื่อสุขภาพและอนามัยที่ดีของคนในชุมชน

2.7 ต้องการให้มีตู้ยาสามัญประจำกลางชอยเพื่อความสะดวกของผู้เข้ารับบริการ

3. ด้านลักษณะกิจกรรม

3.2 อยากให้มีการจัดกิจกรรมบ่อยๆและมีกิจกรรมที่มีความหลากหลายมากกว่านี้
เช่น การแข่งกินวิบาก ประกวดร้องเพลง เพื่อเป็นการประสานความสามัคคี

3.3 อยากให้กิจกรรมที่ทำมีความเหมาะสมกับสภาพและวัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3.4 อยากให้มีคนในชุมชนร่วมทำกิจกรรมร่วมกันมากๆ

3.5 ต้องการให้ประธานและบุคคลในชุมชนร่วมกันจัดงานตามเทศกาลที่เกิดขึ้น
ทุกเทศกาล

3.6 ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีการส่งเสริมด้านสติปัญญาและวิถีการดำเนินชีวิต

3.7 อยากให้มีการจัดพาไปนันทนาการนอกสถานที่(ทักษะศึกษานอกสถานที่)

3.8 กิจกรรมที่จัดกระทำควรมีความชัดเจนมากกว่านี้

อภิปรายผล

1. สภาพการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการจัดและดำเนินการ พบว่า ประชาชนส่วนมาก ร้อยละ 95.94 มองเห็นว่า
ยังไม่เหมาะสม เพราะว่ายังขาดความพร้อม ความสมบูรณ์ในด้าน การจัดและการดำเนินการ การ
วางแผน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไม่มีหน่วยงาน หรือบุคลากร ที่เข้ามาให้การดูแลในเรื่องของการ
ประสานงานการจัดและดำเนินการและผลสำรวจพบว่า ไม่มีการนำผลมาปรับปรุงการจัดกิจกรรม
นันทนาการให้ดียิ่งขึ้น ทำให้ประชาชนส่วนมากไม่เห็นความก้าวหน้าในการจัดและดำเนินการ
กิจกรรมที่ดี มีประสิทธิภาพ ทำให้ประชาชนขาดความสนใจและทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการจัด
กิจกรรม ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย กิจสัมพันธ์วงศ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการ

วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดดำเนินการการกีฬาและนันทนาการของหน่วยรัฐวิสาหกิจ พบว่า มีการจัดและดำเนินการกีฬาและนันทนาการ โดยส่วนใหญ่ บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านกีฬาและนันทนาการ ไม่มีวุฒิพลศึกษา กีฬาและนันทนาการ

1.2 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ประชาชนส่วนมาก ร้อยละ 87.05 มองเห็นว่า ยังไม่เหมาะสมเพราะว่า ยังขาดความพร้อม ความสมบูรณ์ในด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบและที่จะมาสนับสนุนกิจกรรมนันทนาการ และผลสำรวจพบว่า อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ส่วนมากไม่มีคุณภาพและไม่ได้มาตรฐาน ทำให้ประชาชนในชุมชนขาด ความสนใจในการร่วมทำ กิจกรรมนันทนาการ ทำให้กิจกรรมนั้นขาดความต่อเนื่อง ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยूरสิน วัฒนะพยุกุล (2546 : 53) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ 2546 พบว่า สภาพ ความเป็นจริงของสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมไม่เหมาะสมและเป็นอุปสรรค ต่อการเรียน ปัญหาที่พบคือ ไม่มีอุปกรณ์ในการส่งเสริมการเรียนพลศึกษา เช่น นาฬิกาจับเวลา เครื่องชั่งน้ำหนัก และสถานที่ในการประกอบกิจกรรมไม่ได้มาตรฐาน

1.3 ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ พบว่า ประชาชนส่วนมาก ร้อยละ 92.54 มองเห็นว่า ยังไม่เหมาะสมเพราะว่ายังขาดความพร้อม และความเข้าใจในการจัดกิจกรรมทั้งนี้เนื่องจากไม่ หน่วยงานหรือบุคลากรที่เข้ามาดูแลให้ความสำคัญในด้านกิจกรรมและผลสำรวจ พบว่า กิจกรรม นันทนาการพิเศษที่ทางชุมชนจัดขึ้นไม่เป็นการเสริมสร้างพัฒนาการบุคคลวัยต่าง ๆ ในชุมชน ทำให้ ประชาชนส่วนมากขาดความสนใจในกิจกรรม เพราะกิจกรรมที่ทำไม่ได้มีส่วนช่วยพัฒนาการคนใน ชุมชนแต่อย่างใด เพราะคนในชุมชนคิดว่ากิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นไม่ได้เป็นประโยชน์อะไรต่อประชาชน ที่เข้าร่วมทำกิจกรรม ส่งผลให้กิจกรรมไม่ประสบผลสำเร็จ ประกอบกับกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นขาดการ ติดตามและประเมินผล ซึ่งไม่สามารถที่จะรู้ได้ว่าสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน มากน้อยแค่ไหน

2.ปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดคลองลำปักษ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการจัดและดำเนินการ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบมาก คือ ในเรื่องเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ที่ยังไม่ดีพอ ขาดการสำรวจความต้องการ การติดตามผลและ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพราะ ทางชุมชนยังขาดความรู้และความเข้าใจในการเตรียมความ พร้อมในการจัดและดำเนินการ และอาจจะยังขาดหน่วยงานหรือบุคลากรที่มีความชำนาญเข้า มาดูแล ในการจัดและดำเนินการทำให้ประชาชนในชุมชนไม่มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และ

แผนงานที่ทางชุมชนได้จัดขึ้น พร้อมทั้งขาดการประสานงานที่ดีระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชน ในชุมชนทำให้การจัดกิจกรรมขาดประสิทธิภาพ และไม่ได้รับความสนใจจากประชาชนพอสมควร ทำให้กิจกรรมไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเลิศ กาญจนจงกล (2525 : ง) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการกีฬา เพื่อเป็นนันทนาการของราษฎรใน กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการกีฬา เพื่อเป็นนันทนาการของราษฎรในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า เรื่อง ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการกีฬา เพื่อเป็นนันทนาการของราษฎรในกรุงเทพมหานคร เป็นปัญหามาก คือ ฝ่ายบริหารไม่สนับสนุนการจัดและดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการของราษฎรในกรุงเทพมหานคร กิจกรรมที่จัดทำให้เป็นปัญหาในการฝึกซ้อมแก่นักงาน ระยะเวลาที่ใช้จัดโครงการกีฬาไม่อำนวย ขาดงบประมาณสำหรับดำเนินการแข่งขันกีฬาเพื่อนันทนาการ ขาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์กีฬา ขาดงบประมาณในการเช่าสถานที่ในการจัดโครงการเพื่อนันทนาการ ขาดสถานที่ทำงานสำหรับคณะกรรมการกีฬา ขาดสถานที่เก็บรักษาอุปกรณ์ และจำนวนอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการ ไม่เพียงพอ

2.2 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ปัญหาที่พบมากคือ สถานที่ในการปฏิบัติกิจกรรมไม่เพียงพอ อุปกรณ์ไม่ได้มาตรฐานและขาดคุณภาพ และมีจำนวนไม่เพียงพอ ทั้งนี้เพราะ ทางชุมชนยังขาดความพร้อม ในด้านสถานที่และอุปกรณ์ต่างๆ ทำให้การจัดกิจกรรมต่างๆในชุมชนดำเนินการแบบไม่สะดวก และไม่ต่อเนื่อง อุปกรณ์ที่ใช้กันอยู่มีอยู่น้อยและไม่ได้มาตรฐาน ขาดคุณภาพ อุปกรณ์บางชนิดมาจากวัสดุเหลือใช้ แล้วนำมาปรับปรุงและดัดแปลงมาใช้ในการจัดกิจกรรม ดังนั้นทำให้การจัดกิจกรรมดำเนินการไม่ค่อยสะดวกเท่าที่ควร ซึ่งอุปกรณ์ที่ไม่ได้คุณภาพและมาตรฐานทำให้กิจกรรมที่จัดขึ้นจึงไม่ประสบผลสำเร็จ ทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณ จิตต์ภักดี (2533 : ง - จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 8 ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีจำนวนไม่เพียงพอต่อนักเรียน ไม่เหมาะสมและไม่ได้มาตรฐาน

2.3 ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบมากคือ กิจกรรมที่จัดไม่มีความเหมาะสมกับสถานที่ ไม่เหมาะสมกับเพศและวัยของผู้เข้าร่วม อีกทั้งไม่ส่งเสริมสติปัญญา และพัฒนาการด้านต่างๆ แก่ผู้เข้าร่วม ทั้งนี้เพราะ ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่มองว่า กิจกรรมที่จัดขึ้น ทางชุมชนไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม ทุกครั้งในการจัดกิจกรรม ทางชุมชนมักจะขอยืมสถานที่วัดและตลาดผลไม้ ไม่มีสถานที่ที่ประจำของชุมชน ในการจัดกิจกรรม กิจกรรมที่จัดบางกิจกรรมไม่เหมาะสมกับวัยและไม่ได้ช่วยส่งเสริมสติปัญญาและศักยภาพ

ของคนในชุมชน ส่งผลให้ประชาชนไม่อยากจะเข้าร่วมกิจกรรม เพราะคิดว่าเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว ไม่ได้ประโยชน์แต่อย่างใด ทำให้กิจกรรมขาดคุณภาพและประสิทธิภาพ ขาดความสนใจจากประชาชน ส่งผลให้การจัดกิจกรรมไม่ประสบความสำเร็จซึ่งสอดคล้องกับ กรมพลศึกษา (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ พบว่า ครู อาจารย์ ร้อยละ 66.4 เห็นด้วยว่า กิจกรรมนันทนาการเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทุกคนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์กิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในตรงเรียนควรเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมและควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม

ข้อเสนอแนะ

ควรนำผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปพัฒนาและทำการส่งเสริมการจัดกิจกรรมนันทนาการให้มีความสอดคล้องกับสภาพและปัญหาเพื่อนำมาปรับปรุงและทำการแก้ไขพัฒนาเพื่อให้มีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการของประชาชนในเขตของสภาพพื้นที่นั้น ๆ โดยที่ ต้องการให้มีความนโยบายที่มีการครอบคลุมและชัดเจนในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง การจัดกิจกรรมต้องการให้มีการแจ้งประกาศหรือประชาสัมพันธ์ข่าวสารและต้องมีการประสานงานกับคนในชุมชน ด้วยการดูแลในเรื่องของการจัดกิจกรรมในการต่อต้านยาเสพติด อยากให้มีการจัดงานตามเทศกาลทุกปี สถานที่ในการจัดต้องมีความชัดเจนและแน่นอน ในเรื่องอุปกรณ์ ยังขาดแคลน ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ ต้องการเครื่องขยายเสียงเพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้คนในชุมชนได้รับทราบ การจัดกิจกรรมต้องการให้มีการจัดที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับสภาพและวัยของผู้เข้าร่วมทำกิจกรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคาดหวังและความต้องการกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดอื่นๆ
2. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบสภาพปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัดอื่นๆและชุมชนใกล้เคียง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมพลศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2530). การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ. กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ.
- การเคหะแห่งชาติ. (2534). การปรับปรุงชุมชนแออัด. กรุงเทพฯ : ประมวลศิลป์ .
- _____. (2522). ปรับปรุงชุมชนแออัด. กรุงเทพฯ : ยูไนเต็ดโปรดักชั่น .
- กษกร สังขชาติ. (2527). เทคนิคสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่
ชลบุรี : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และภาคพิเศษ, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- โกเมศ จันทรเกษ. (2522). การใช้เวลาว่างของนักเรียนสองพลัดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณิต เขียววิชัย. (2538). หลัคนันทนาการ. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2521). ปัญหาการติดยาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช.
- จันทร์ ผ่องศรี. (2537). นันทนาการ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- เฉลิมศักดิ์ สุภาพผล และคนอื่นๆ. (2531). การศึกษารูปแบบการพัฒนาชุมชนแออัดใน
กรุงเทพมหานครด้วยหลักทฤษฎีการศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาคหกรรมศาสตร์
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูชีพ เยาวพัฒน์. (2543). นันทนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ .
- ดวงใจ สิทธิไชย. (2521). การศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัด
กรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พิศาลบุตร. (2515). การแนะแนว. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ดำรัส ดาราศักดิ์. (2525). นันทนาการขั้นนำ. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุสิต, สำนักงานเขต. (2535). คู่มือต่อราชการสำนักงานเขตดุสิต. กรุงเทพฯ : สำนักงานเขตดุสิต.
- _____. (2536). โครงการฝึกอบรมชุมชนแออัดในปี 2536. กรุงเทพฯ : งานส่งเสริมและพัฒนา
ชุมชน สำนักงานเขตดุสิต. ถ่ายเอกสาร.

- เทียนฉาย กิระนันท์ และไพศาล เล็กอุทัย. (2529). กรุงเทพมหานคร 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญรัตน์ วงษ์สมัย. (2543). การใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. (2524). รายงานข้อมูลสถิติที่สำคัญ การสำรวจวิจัยทางสังคมศาสตร์ บริเวณแหล่งเสื่อมโทรมท่าเรือคลองเตย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร, สำนัก. (2523). คู่มือการพัฒนาชุมชนกรุงเทพมหานคร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : กรมศาสนา.
- _____. (2534). แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2535-2539). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- บุญเลิศ กาญจนจงกล. (2525). ปัญหาการจัดและการดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อเป็นนันทนาการของราษฎรวิสาหกิจ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2533). นักบริหารกับสิ่งที่ทำให้สูญเสียเวลา, วารสารข้าราชการ. 1; มกราคม-กุมภาพันธ์.
- ประทีป อึ้งทรงธรรม. (2524). ประสบการณ์ในการทำงานสังคมสงเคราะห์, มุลนิธิดวงประทีป : รวบรวมบทความของมูลนิธิดวงประทีปครบวาระ 3 ปี. กรุงเทพฯ : มูลนิธิดวงประทีป.
- ประพันธ์ศิริ ชัยชนะใหญ่. (2527). นันทนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 1 ภาควิชาสันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผาณิต บิลมาศ. (2537). เอกสารประกอบการเรียนวิชาวัดและประเมินผลชั้นสูงทางพลศึกษา. คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มหาดไทย, กระทรวง. (2540). โครงการกีฬาต้านยาเสพติด. กรุงเทพฯ : เอกสารโครงการ.
- มหิดล, มหาวิทยาลัย. (2535). สรุปโครงการพัฒนาชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. (2530). สรุปผลโครงการพัฒนาชุมชนเขตเมือง พ.ศ.2529 - 2530. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มายาวี สมบุญ. (2535). การศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดนนทบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เมธี ปลัณธนนนท์. (2528) .เทคนิคการบริหารเวลา, มิตรครู. ปักษ์แรก; ธันวาคม.
- ยूरสิน วัฒนะพยุกุล. (2546). สภาพและปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัชณี लाखโรจน์. (2527). การใช้เวลาว่างและนันทนาการของวัยรุ่น, เอกสารการสอนชุดวิชา พัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช .
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2526). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- แรงงานและสวัสดิการสังคม, กระทรวง.(2541). พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน. เอกสารแจกเผยแพร่. กรุงเทพฯ : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. กรุงเทพฯ :
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2540). สถิติทางการวิจัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการวัดผลและการวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2541, สิงหาคม). สมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ,วารสารกีฬา. 33 : 13-16.
- _____. (2523). การใช้เวลาว่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพ : กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร ละออศรี. (2529) .การศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิสิฐ เขมะภาคะพันธ์. (2527). นันทนาการเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพลศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม .
- ศิริวรรณ ศิริบุญ และจันทร์เพ็ญ แสงเทียนฉาย. (2531). รายงานการวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบชุมชนแออัดที่พัฒนาแล้วและยังไม่ได้รับการพัฒนา ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- สวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร, สำนัก. (2533.) สรุปการสำรวจชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้ง เฮาส์ .
- สมชาย กิจสัมพันธ์วงศ์. (2539). สภาพและปัญหาการจัดดำเนินการการกีฬาและนันทนาการของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2535). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

- สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). *นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : สำนัก
วิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- สมพงษ์ พัดปุย. (2527). *สภาพสิทธิของสลัม*. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์ .
- สมสุข บุญยะปัญญา. (2528, กรกฎาคม). *ความเป็นมาของปัญหาที่ดินสำหรับผู้ที่อยู่อาศัยผู้มี
รายได้น้อย*, *วารสารวิชาการที่อยู่อาศัย*. 2(30) : 4.
- สิริลักษณ์ แก้วคงยศ. (2533). *ชุมชนแออัดตะกอนบางกอก*. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- สุเทพ เชาวลิต. (2524). *หลักการพัฒนาชุมชน*. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์,
- สุพรรณ จิตภักดี. (2533). *ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์
ระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 8*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภา (ซุพิกุลชัย) ซิลมันน์ และค. นอื่นๆ. (2534). *รูปแบบของชุมชนแออัดที่พึงปรารถนาของ
ผู้อาศัยในชุมชนแออัด ในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนิรุทธ คัมภักวี. (2526). *การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประชา
ชนในชุมชนแออัด เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา)
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เอก เกิดเต็มภูมิ. (2540) *เอกสารประกอบการสอนวิชาสรีระวิทยาการออกกำลังกาย*. วิทยาลัย
พลศึกษาจังหวัดอ่างทอง , อัดสำเนา.
- เอเนก หงษ์ทองคำ. (2542) *นันทนาการกับสังคม*. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ :
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Brown, Kathy Ann. (1995, May). "Measuring Elementary School Teachers' Job Satisfaction,
Perceived amount of Leisure, and Leisure Satisfaction,"
Dissertation Abstracts International. 55(11) : 3413 - A.
- Clinard, Marshal. *Slums and Community development*. New York : The Free Press, 1996.
- Hood, Colleen deyell. (1993, March). "Family Functioning and Adolescent Leisure Patterns,"
Dissertation Abstracts International. 53(9) : 3363 Dai - A.
- Krejcie, Robery V, and Morgan, Daryle W. (1970, November). "Determinining Sample Size
for Research Activities," *Educational Psychological Measurement*, 30: 607 – 610.
- Linn, William. (1980). *Equity and Urban Environment in the Third Word*. Singapore : New Art
Printing.

- McDowell, Linda Lee Goette. (1996). "Leisure Recreation Preferences and Practices Among Adolescents with and Without Mental Retardation," *Dissertation Abstracts International*. 56(11) : 435 – A.
- Raymore, Leslie Ann. (1995). "The Transition from Adolescence to Young Adulthood : Predictors of Leisure Behavior," *Dissertation Abstracts International*. 50(11) : 343 : A.
- Watson, James Franklin. (1997). "The Impact of Leisure Attitude and Motivation on the Physical Recreation Leisure Participation time of College students," *Dissertation Abstracts International*. 43(30) : 11 – A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนชุมชนแออัดคลองลำปักษ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อการศึกษาข้อมูลสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนชุมชนแออัดคลองลำปักษ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนชุมชนแออัดคลองลำปักษ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

โดยศึกษาสภาพและปัญหาที่เกี่ยวข้อง 3 ด้านดังนี้

1. ด้านการจัดและดำเนินการ
2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
3. ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ

แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆแบบปลายเปิด

ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และตอบจากความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน

หมายเหตุ

การใช้เวลาว่าง หมายถึง การใช้เวลาอันเป็นอิสระของบุคคลหลังจากปฏิบัติกิจกรรมที่จำเป็นและว่างเว้นจากการทำงานประจำ

กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (Special Events) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโอกาสพิเศษ ต้องมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง คริสต์มาส เป็นต้น

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือ

(นางสาวปัทมา จิตปริดากร)

นิสิตปริญญาโท สาขาการจัดการนันทนาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างให้ครบทุกข้อและกรุณาขีดเครื่องหมาย / ลงในช่อง

☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. อายุ

☐

15-25 ปี

☐

26 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนชุมชนแออัด
คลองลำปัก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชน
ชุมชนแออัดคลองลำปัก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งคำถามในตอนที่ 2 นี้แบ่งออกเป็น 2
ลักษณะ คือสภาพการใช้เวลาว่างของประชาชนชุมชนแออัดคลองลำปัก เขตดุสิต
กรุงเทพมหานครและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนชุมชนแออัดคลองลำปัก เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร โดยแยกออกเป็น 3 ด้าน คือ

- ☐ 1. ด้านการจัดและดำเนินการกิจกรรมนันทนาการพิเศษ
- ☐ 2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
3. ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ

วิธีการตอบแบบสอบถาม

1. ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาสภาพที่เป็นจริงแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง
ในส่วนแรกทางด้านซ้ายมือของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย / ลงในช่องปัญหาทางด้านขวามือของผู้ตอบแบบ
สอบถาม

ตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2

ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพที่เป็นจริง		ปัญหา				
			5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
สนามกีฬาไม่เพียงพอ	☐ เพียงพอ	☒ ไม่เพียงพอ		/			

จากตัวอย่าง หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถาม ทำเครื่องหมาย / ในช่อง ไม่เพียงพอ ของสภาพความเป็นจริง หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามได้พบสภาพที่เป็นจริงมากในการใช้เวลาว่างของประชาชนชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านสนามกีฬาไม่เพียงพอ

ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง มาก ของปัญหา หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามได้พบปัญหาที่เป็นจริงมากในการใช้เวลาว่างของประชาชนชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานครมาก แสดงว่าด้านสนามกีฬาไม่เพียงพอ

ข้อความ	สภาพที่เป็นจริง		ปัญหา				
			5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
ด้านการจัดและดำเนินการ							
1. มีการสำรวจความคิดเห็น หรือความต้องการในกิจกรรม นันทนาการพิเศษ	☐ มี	☐ ไม่มี					
2. มีนโยบายในการส่งเสริมการจัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	☐ ชัดเจน	☐ ไม่ชัดเจน					
3. มีการจัดทำแผนงาน / โครงการการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	☐ จัดทำ	☐ ไม่จัดทำ					
4. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ	☐ มีการ ชี้แจง	☐ ไม่มีการชี้ แจง					
5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ได้มีการรับทราบระเบียบการก่อนการจัด ทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	☐ มีการ ประชาสัมพันธ์	☐ ไม่มีการ ประชาสัมพันธ์					
6. มีการติดต่อประสานงานระหว่างประธานชุมชนและประชาชนใน ชุมชน	☐ มีการติด ต่อ	☐ ไม่มีการติด ต่อ					
7. การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานและโครงการที่วางไว้	☐ ตรง	☐ ไม่ตรง					
8. มีการดูแลและให้ความช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรม นันทนาการพิเศษ	☐ มี	☐ ไม่มี					
9. การจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเหมาะสมกับความ ต้องการของประชาชน	☐ เหมาะ สม	☐ ไม่เหมาะสม					
10. มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การ ปฏิบัติงาน	☐ ติดตาม	☐ ไม่ติดตาม					
11. มีการนำผลการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษไปประเมินผล	☐ ประเมิน ผล	☐ ไม่ประเมิน ผล					
12. มีการนำผลมาทำการปรับปรุงจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษให้ ดีขึ้น	☐ ปรับปรุง	☐ ไม่ปรับปรุง					

ข้อความ	สภาพที่เป็นจริง		ปัญหา				
			5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก							
1. มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษอย่างเพียงพอ	☐ เพียงพอ	☐ ไม่เพียงพอ					
2. มีสถานที่จัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ได้มาตรฐาน	☐ ได้มาตรฐาน	☐ ไม่ได้มาตรฐาน					
3. มีสถานที่จัดทำกิจกรรมนันทนาการพิเศษที่มีความปลอดภัย	☐ มีความปลอดภัย	☐ ไม่มีความปลอดภัย					
4. สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความสะอาดที่ถูกสุขลักษณะ	☐ สะอาด	☐ ไม่สะอาด					
5. อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีคุณภาพและได้มาตรฐาน	☐ มีคุณภาพ	☐ ไม่มีคุณภาพ					
6. อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีความเพียงพอและตรงกับความต้องการของประชาชน	☐ เพียงพอ	☐ ไม่เพียงพอ					
7. สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษตั้งอยู่ใกล้ชุมชนสะดวกต่อการเดินทาง	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่					
8. มีสถานที่เก็บอุปกรณ์ที่ปลอดภัย	☐ มี	☐ ไม่มี					
9. มียาและเวชภัณฑ์ไว้บริการ	☐ มี	☐ ไม่มี					
10. น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการอย่างเพียงพอ	☐ เพียงพอ	☐ ไม่เพียงพอ					
11. สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีโทรศัพท์สาธารณะไว้คอยบริการ	☐ มี	☐ ไม่มี					
12. สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการพิเศษมีร้านค้าที่ทำการจำหน่ายอาหารเครื่องดื่มไว้คอยบริการเพียงพอต่อความต้องการ	☐ มี	☐ ไม่มี					

ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ	สภาพที่เป็นจริง		ปัญหา				
			5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ							
1. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่หาความเหมาะสมกับสถานที่และสภาพชุมชน	☐ เหมาะสม	☐ ไม่เหมาะสม					
2. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่หาความเหมาะสมกับวัยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม	☐ เหมาะสม	☐ ไม่เหมาะสม					
3. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่หาเป็นกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลในชุมชน	☐ พัฒนา	☐ ไม่พัฒนา					
4. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่หาเป็นกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาความเป็นผู้นำให้กับประชาชนในชุมชน	☐ พัฒนา	☐ ไม่พัฒนา					
5. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่หาเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้รู้จักมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	☐ ส่งเสริม	☐ ไม่ส่งเสริม					
6. กิจกรรมที่สามารถทำให้กลุ่มคนในชุมชน มีความรัก ความสามัคคีต่อกันภายในชุมชนมากยิ่งขึ้น	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่					
7. กิจกรรมที่สามารถช่วยในการต่อต้านยาเสพติด	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่					
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่หาเป็นการพัฒนาส่งเสริมทางสติปัญญา	☐ พัฒนา	☐ ไม่พัฒนา					
9. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่หาสามารถพัฒนาส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์	☐ ส่งเสริม	☐ ไม่ส่งเสริม					
10. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชนจัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ	☐ น่าสนใจ	☐ ไม่น่าสนใจ					
11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษที่ทางชุมชนจัดขึ้นเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการบุคคลวัยต่างๆภายในชุมชน	☐ เสริมสร้าง	☐ ไม่เสริมสร้าง					
12. กิจกรรมที่หาเป็นเน้นเพื่อการพักผ่อน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ด้านการจัดและการดำเนินการ

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านลักษณะกิจกรรม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ม.ป.ป.ช. ๒๕๔๖

บันทึกข้อความ

คณะทอศึกษา
วันที่ ๑๘๕๘/๗๖/๕
วันที่ ๑๙ ๘.๑.๔๖
เวลา ๑๔.๒๑ น.

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. ๕๗๓๑, ๕๖๑๘

ที่ ศธ ๐๕๑๙.๑๒/๑๑๕๖

วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะทอศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวปัทมา จิตปริดากร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถมน นาวากาญจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือโท ไพบูลย์ อ่อนมั่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ ~~สวัสดิ์พงษ์~~^{พุ่ม} ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวิดี พิงโพธิ์ทอง อาจารย์จุมพล ลัมภาภิวัฒน์ และ อาจารย์สมควร โพธิ์ทอง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนชุมชนแออัดคลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางสาวปัทมา จิตปริดากร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

เรียน ผศ. เรือโทไพบูลย์ อ่อนมั่ง,
ผศ. พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์,
ผศ. กนกวิดี พิงโพธิ์ทอง,
อ.จุมพล ลัมภาภิวัฒน์ และ
อ.สมควร โพธิ์ทอง
๑๘/๑๒/๒๕๔๖

(รองศาสตราจารย์อรรถมน นาวากาญจน์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

กรม
ใน ๑๒/๑๒/๒๕๔๖

เรียน ผศ. อ่อนมั่ง
๑. เกียรติพงษ์ อ่อนมั่ง
๒. รัตติกาล นาวากาญจน์
คิงเกษ ๑๘/๑๒/๒๕๔๖

๑๘/๑๒/๒๕๔๖

๒๒๐๓๔๖
๑๘/๑๒/๒๕๔๖
๑๘/๑๒/๒๕๔๖
๑๘/๑๒/๒๕๔๖

๑๘/๑๒/๒๕๔๖

๑. อ่อนมั่ง
๒. รัตติกาล นาวากาญจน์
๑๘/๑๒/๒๕๔๖

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นายจุมพล ลัมพาภีวัฒน์
ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ ร.ท.ดร. ไพบุลย์ อ่อนมั่ง
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ นายพนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ชื่อ นายสมควร โพธิ์ทอง
ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ชื่อ นางกนกวลี พึ่งโพธิ์ทอง
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวปัทมา จิตปรีดากร
วัน เดือน ปีเกิด	3 ธันวาคม 2520
สถานที่เกิด	547/40 ตรอกวัดจันทร์โน้ แขวงบางโคล่ เขตยานนาวา จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	325/134 ตลาดผลไม้สะพานขาว ถนนหลานหลวง แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10300
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ธุรกิจส่วนตัว
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	325/134 ตลาดผลไม้สะพานขาว ถนนหลานหลวง แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10300
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2533	ประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดโสมนัสวรวิหาร แขวงป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2536	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศรีอยุธยา แขวงพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2539	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2544	ครุศาสตรบัณฑิต (คป.)จิตวิทยาและการแนะแนว สถาบันราชภัฏธนบุรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2547	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วท.ม) สาขาการจัดการ นันทนาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ